

Pracovní úrazovost v České republice
v roce 2004

OBSAH		Strana
	ÚVOD	3
1	PŘEHLED UKAZATELŮ	3
1.1	Absolutní ukazatele	3
1.2	Relativní ukazatele	4
2	VÝVOJ PRACOVNÍ ÚRAZOVOSTI V ČR	5
2.1	Hodnoty ukazatelů pracovní úrazovosti v ČR v roce 2004	5
2.2	Vývoj ukazatelů pracovní úrazovosti v ČR	6
3	PRACOVNÍ ÚRAZOVOST V ÚZEMÍCH	11
3.1	Pracovní úrazovost v roce 2004 v územích	12
3.1.1	Pracovní úrazovost v roce 2004 v krajích podle CZ-NUTS	12
3.1.2	Pracovní úrazovost v roce 2004 v oblastech územní působnosti IBP.....	13
3.2	Vývoj pracovní úrazovosti v oblastech územní působnosti IBP	14
4	PRACOVNÍ ÚRAZOVOST V ODVĚTVÍCH (OKEČ)	18
4.1	Pracovní úrazovost v roce 2004 v odvětvích	18
4.2	Vývoj pracovní úrazovosti v odvětvích	19
5	ZDROJE PRACOVNÍCH ÚRAZŮ V ROCE 2004	23
5.1	Podíl počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností nad tři dny v základních skupinách zdrojů úrazů	23
5.2	Nejčastější zdroje úrazů	24
6	SMRTELNÉ PRACOVNÍ ÚRAZY	25
6.1	Vývoj smrtelné pracovní úrazovosti v ČR	25
6.1.1	Hodnoty ukazatelů smrtelné pracovní úrazovosti v ČR v roce 2004	25
6.1.2	Vývoj ukazatelů smrtelné pracovní úrazovosti v ČR	25
6.2	Smrtelná pracovní úrazovost v územích	27
6.2.1	Smrtelná pracovní úrazovost v roce 2004 v krajích a v oblastech územní působnosti IBP.....	27
6.2.2	Vývoj smrtelné pracovní úrazovosti v oblastech územní působnosti IBP...	29
6.2.3	Porovnání pracovní úrazovosti se smrtelnou pracovní úrazovostí v krajích	30
6.3	Smrtelná pracovní úrazovost v odvětvích	32
6.3.1	Smrtelná pracovní úrazovost v roce 2004 v odvětvích	32
6.3.2	Vývoj smrtelné pracovní úrazovosti v odvětvích	33
6.3.3	Porovnání pracovní úrazovosti se smrtelnou pracovní úrazovostí v odvětvích	35
6.4	Zdroje smrtelných pracovních úrazů	37
7	PRACOVNÍ ÚRAZOVOST MLADISTVÝCH	39
8	PRACOVNÍ ÚRAZOVOST PODLE VELIKOST PODNIKU	40
9	PŘÍČINY PRACOVNÍCH ÚRAZŮ	43
	Tabulková část přílohy 2	45

ÚVOD

Podkladem k příloze byly sestavy z publikace Českého statistického úřadu Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz v České republice za rok 2004. Sestavy jsou výstupem z automatizovaného zpracování úlohy Nem Úr 1-02 z Programu statistických zjišťování na rok 2004.

Zjišťování zahrnuje údaje poskytnuté od všech zpravodajských jednotek¹, jimiž jsou pro účely evidence a vykazování pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz všechny nefinanční podniky a organizace, peněžní a pojišťovací instituce, rozpočtové a příspěvkové organizace, družstevní, společenské a jiné organizace popř. jejich nižší organizační složky nebo seskupení, které samostatně provádějí agendu nemocenského pojištění.

Do zpracování jsou zařazeny i sumáře, které za podniky², které samy nelikvidují nemocenské pojištění (bez ohledu na jejich velikost), předkládají Okresní správy sociálního zabezpečení.

Pro sestavení časových řad ukazatelů a grafů byly použity publikace ČSÚ vydané v předcházejících letech. Byly použity také informace z informačního systému Českého úřadu bezpečnosti práce a z báze dat o smrtelných pracovních úrazech VÚBP.

1 PŘEHLED UKAZATELŮ

V tabulkách jsou uváděny absolutní ukazatele pracovní úrazovosti vykazované v pololetním výkazu Nem Úr 1-02 a definované v Metodických vysvětlivkách k tomuto výkazu, a dále relativní ukazatele, jejichž způsob výpočtu je uveden v Metodických poznámkách k publikacím Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz v České republice za běžný rok.

Pokud je to nutné, jsou v tabulkách, grafech a vzorcích z důvodů úspory místa používány zkrácené názvy ukazatelů.

1.1 Absolutní ukazatele

Absolutní ukazatele vyjadřují ekonomický dosah absence plynoucí z pracovních úrazů a je možné z nich vypočítat relativní ukazatele. Obsahové vymezení jednotlivých ukazatelů je uvedeno v bodech 1.1.1 až 1.1.4.

1.1.1 Průměrný počet nemocensky pojištěných (pojištěnci)

Ukazatel zahrnuje průměrný počet osob, které jsou nemocensky pojištěny podle § 2 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů a osoby samostatně výdělečně činné pojištěné podle § 145a až 145f zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení v úplném znění.

Do průměrného počtu nemocensky pojištěných nejsou zahrnovány ženy na mateřské dovolené a vojáci základní vojenské služby.

1.1.2 Počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz (pracovní úrazy s pracovní neschopností)

Ukazatel zahrnuje pracovní úrazy, za něž jsou považovány ty úrazy, které se staly zaměstnancům při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi podle § 25 nařízení vlády ČR č. 108/1994 Sb., kterým se provádí zákoník práce a některé další zákony, nebo které zaměstnanec utrpěl pro plnění pracovních úkolů, jimiž byla způsobena smrt nebo

¹ Zpravodajské jednotky jsou povinny podle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, poskytovat ČSÚ požadované údaje.

² Sumáře zahrnují i osoby samostatně výdělečně činné, pokud jsou nemocensky pojištěny.

pracovní neschopnost jak delší než 3 kalendářní dny mimo den, kdy k úrazu došlo (§ 133c odst. 3 zákoníku práce), tak i kratší než 3 kalendářní dny.

1.1.3 Počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti pro pracovní úrazy (dny pracovní neschopnosti)

Ukazatel vykazuje souhrnný počet kalendářních dnů, po které byli v daném období (roce) nemocensky pojištění práce neschopni pro pracovní úraz, zjištěný na základě předložených hlášení o počátku a ukončení pracovní neschopnosti.

1.1.4 Počet smrtelných pracovních úrazů

Ukazatel zahrnuje pracovní úrazy, které způsobily nemocensky pojištěným smrt, a to ihned nebo kdykoliv později ve sledovaném období (roce) nebo případy, kdy ve sledovaném období došlo k úmrtí pojištěnce, které bylo podle lékařského posudku důsledkem pracovního úrazu, který pojištěnec utrpěl v kterémkoliv předcházejícím období. Neomezené období platilo až do konce roku 2001. Počínaje rokem 2002 se pro účely hlášení úrazu za smrtelný pracovní úraz počítá ten případ, u něž nastala smrt pojištěnce nejpozději do jednoho roku po vzniku pracovního úrazu (nařízení vlády č. 494/2001 Sb.).

1.2 Relativní ukazatele

Relativní ukazatele vznikají srovnáním dvou nebo více absolutních ukazatelů. Slouží k porovnávání úrovně bezpečnosti v různých oblastech (regionech, odvětvových ekonomických činnostech, skupinách pojištěnců, létech, druzích událostí apod.). Definice a způsoby jejich výpočtu jsou uvedeny v bodech 1.2.1 až 1.2.6. Jde o tyto ukazatele:

1.2.1 Četnost případů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz na 100 nemocensky pojištěných (četnost případů na 100 pojištěnců)

Ukazatel vyjadřuje počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz, které připadají v průměru na 100 nemocensky pojištěných. Vypočítá se ze vztahu:

$$\text{četnost případů na 100 pojištěnců} = \text{pracovní úrazy s pracovní neschopností} \times 100 / \text{pojištěnci}$$

1.2.2 Průměrná délka trvání případu pracovní neschopnosti pro pracovní úraz v kalendářních dnech (průměrná délka trvání případu)

Ukazatel vyjadřuje, kolik kalendářních dnů pracovní neschopnosti v průměru připadá na jeden nově hlášený případ pracovní neschopnosti pro pracovní úraz. Vypočítá se ze vztahu:

$$\text{průměrná délka trvání případu} = \text{dny pracovní neschopnosti} / \text{pracovní úrazy s pracovní neschopností}$$

1.2.3 Průměrné procento pracovní neschopnosti pro pracovní úrazy (průměrné procento pracovní neschopnosti)

Ukazatel vyjadřuje podíl kalendářních dnů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz na celkovém kalendářním fondu pojištěnců ve sledovaném období (roce) vyjádřený v procentech. Vypočítá se ze vztahu:

$$\text{průměrné procento} = \text{dny pracovní neschopnosti} \times 100 / (\text{pojištěnci} \times 365)$$

nebo také:

$$\text{průměrné procento} = \text{četnost případů na 100 pojištěnců} \times \text{průměrná délka trvání případu} / \text{počet kalendářních dnů ve vykazovaném období}$$

1.2.4 Průměrný denní stav práce neschopných pro pracovní úraz (průměrný denní stav práce neschopných)

Představuje počet nemocensky pojištěných, kteří byli ve sledovaném období (roce) průměrně denně nepřítomni v práci z důvodů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz. Vypočítá se ze vztahu:

$$\text{průměrný denní stav práce neschopných} = \text{dny pracovní neschopnosti} / 365$$

1.2.5 Četnost smrtelných pracovních úrazů na 10 000 nemocensky pojištěných (smrtelné úrazy na 10 000 pojištěnců)

Ukazatel vyjadřuje, kolik pojištěnců z 10 000 nemocensky pojištěných ve sledovaném období zemřelo na následky pracovních úrazů. Vypočítá se ze vztahu:

$$\text{smrtelné úrazy na 10 000 pojištěnců} = \text{smrtelné úrazy} \times 10\,000 / \text{pojištěnci}$$

1.2.6 Procento smrtelných pracovních úrazů z nově hlášených případů pracovních úrazů (procento z pracovních úrazů s pracovní neschopností)

Ukazatel stanoví, kolik procent z případů pracovních úrazů vykazovaných ve sledovaném období končilo smrtí postižených v důsledku pracovních úrazů. Vypočítá se ze vztahu:

$$\text{procento z pracovních úrazů} = \text{smrtelné úrazy} \times 100 / \text{pracovní úrazy s pracovní neschopností}$$

2 VÝVOJ PRACOVNÍ ÚRAZOVOSTI V ČR

2.1 Hodnoty ukazatelů pracovní úrazovosti v ČR v roce 2004

Ukazatele pracovní úrazovosti se vztahují ke 4 389 251 nemocensky pojištěným osobám, které byly zahrnuty do zjišťování provedeného ČSÚ podle Programu statistických zjišťování na rok 2004 (statistické zjišťování NemÚr).

V roce 2004 bylo v České republice nově hlášeno celkem 81 688 případů pracovní neschopnosti pro pracovní úrazy. Ty měly za následek 3 565 634 kalendářních dnů pracovní neschopnosti. Proti předcházejícímu roku došlo v roce 2004 ke snížení ukazatele počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností o 1 331 případů, tj. o 1,6 %, což bylo spojeno se snížením počtu kalendářních dnů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz, a to o 33 706 dnů (tj. o 0,9 %).

Z výsledků statistického zjišťování NemÚr též plyne, že 79 166 pracovních úrazů bylo spojeno s následnou pracovní neschopností delší než 3 dny. Z toho byly ženy práce neschopny déle než 3 dny ve 20 252 případech. Bez následné pracovní neschopnosti bylo v roce 2004 vykázáno celkem 27 555 pracovních úrazů, z toho v 7 661 případech u žen.

Z nově hlášených pracovních úrazů s pracovní neschopností bylo 20 829, tj. 25,5 %, způsobeno ženám a 93, tj. 0,11 %, mladistvým³. Proti roku 2003 to znamená pokles počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností o 94 případů u žen a o 10 případů u mladistvých. Četnost případů pracovních úrazů s pracovní neschopností mladistvých na 100 mladistvých se proti předcházejícímu roku mírně snížila, a to z hodnoty 1,46 na 1,40 (kap. 8). U žen zůstal tento ukazatel zhruba na stejné hodnotě (z 1,00 na 1,01).

³ Mladiství představují 0,21% z celkového počtu pojištěnců.

Při snížení počtu pracovních úrazů proti předcházejícímu roku o 1,6 % a současném snížení počtu pojištěnců o téměř 1 % (o 46 183 osob) došlo k zanedbatelnému poklesu četnosti pracovních úrazů na 100 pojištěnců, z hodnoty 1,87 na hodnotu 1,86.

V roce 2004 proti roku 2003 stoupla průměrná délka trvání případu pracovní neschopnosti pro pracovní úraz, a to z hodnoty 43,36 kalendářního dne na hodnotu 43,65. To představuje mírný vzestup (o 0,29 kalendářního dne).

Průměrné procento pracovní neschopnosti pro pracovní úraz proti předcházejícímu roku zůstalo na stejné hodnotě, a to 0,222.

V roce 2004 bylo v důsledku pracovní neschopnosti pro pracovní úraz denně v práci nepřítomno v průměru 9 742 osob. To představuje o 119 nepřítomných osob méně než v předcházejícím roce.

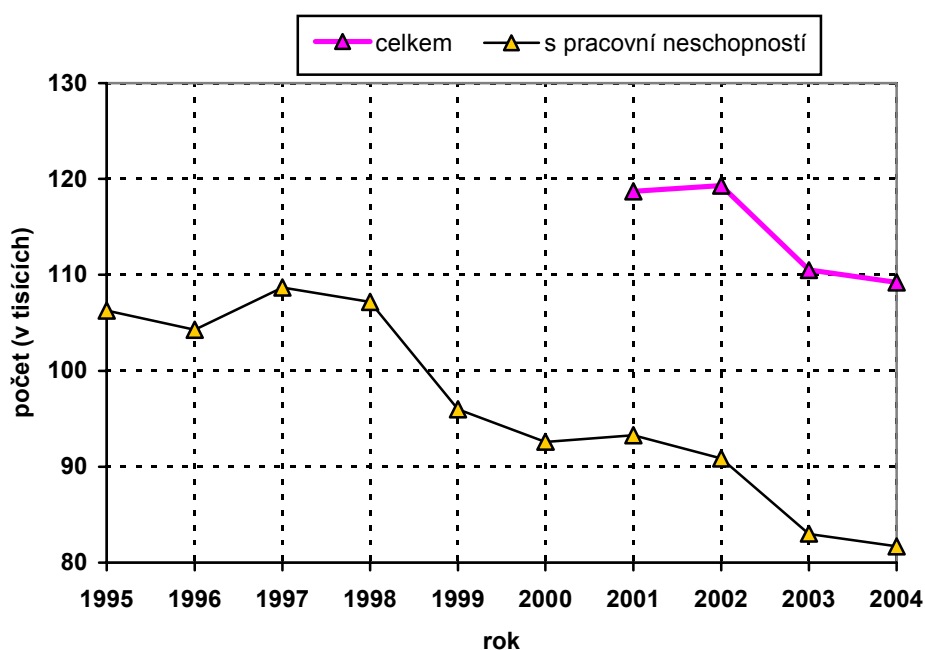
2.2 Vývoj ukazatelů pracovní úrazovosti v ČR

Vývoj počtu pracovních úrazů, ke kterým došlo v České republice v roce 2004 je dokumentován vývojem počtu nově hlášených případů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz (graf č. 2.1).

Od roku 2001 se v rámci statistického zjišťování NemÚr rovněž sleduje počet pracovních úrazů, u kterých nevznikla pracovní neschopnost. To umožňuje stanovit celkový počet pracovních úrazů, tj. počet pracovních úrazů s pracovní neschopností i bez pracovní neschopnosti (tabulka č. 2).

Z vývoje celkového počtu pracovních úrazů je patrné, že takto vykazovaný počet úrazů v období 2001 až 2002 mírně vzrůstal, v roce 2003 poklesl o 7,4 % a v roce 2004 poklesl jen mírně.

Graf č. 2.1 Pracovní úrazy, Česká republika

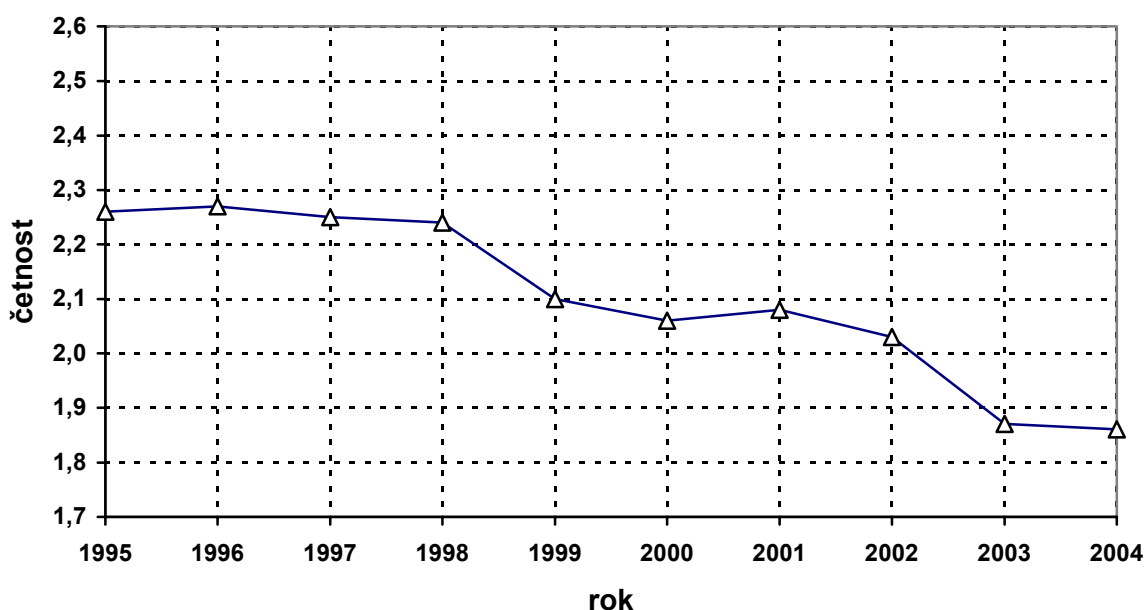

Počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti pro pracovní úrazy za posledních deset let postupně klesal. Tento pokles se odráží i ve vývoji četnosti pracovních úrazů s pracovní neschopností (graf č. 2.2).

Při interpretaci tohoto vývoje je třeba vzít v úvahu několik skutečností, které jej ovlivňují.

Ve sledovaném období (1995 – 2004) nadále probíhaly změny v organizační struktuře národního hospodářství provázené zmenšováním počtu velkých podniků a zdvojnásobením počtu ekonomických subjektů. Vznikaly především malé a střední podniky, zabývající se v největší míře obchodem a službami. Tento proces ovlivňuje ukazatele pracovní úrazovosti převážně příznivě.

Graf č. 2.2 Četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností na 100 pojištěnců

V roce 2004 došlo zákonem č. 421/2003 Sb.⁴ ke změně výše vyplácených dávek z nemocenského pojištění zaměstnanců. Zejména se projevilo snížení nemocenského z 50 % na 25 % z denního vyměřovacího základu v prvních třech dnech pracovní neschopnosti. To se velmi významně odrazilo na celkovém počtu případů pracovní neschopnosti. Celkový počet případů pracovní neschopnosti poklesl proti roku 2003 přibližně o 25 %.

Počet vykázaných případů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz však v tomto období poklesl jen o 1,6 %. Uplatňují se protichůdné trendy, které lze dokumentovat níže uvedenými údaji.

⁴ Zákon č. 421/2003 Sb, kterým se mění zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 88/1968 Sb., o prodloužení mateřské dovolené, o dávkách v mateřství a o přídavcích na děti z nemocenského pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 32/1957 Sb., o nemocenské péči v ozbrojených silách, ve znění pozdějších předpisů

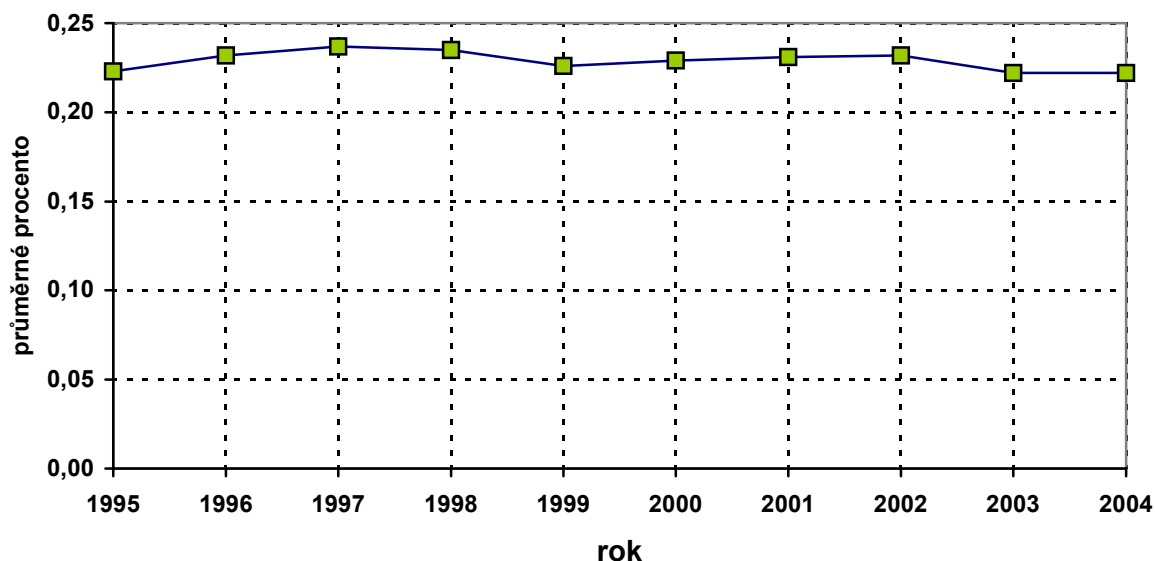
ukazatel	2003	2004	index 04/03 (%)
Počet ukončených případů pracovní neschopnosti (zdroj: ČSSZ)	3 829 738	2 906 149	75,9
Počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti (zdroj: ČSÚ)	3 621 995	2 705 662	74,7
Součet počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností a bez pracovní neschopnosti (zdroj: ČSÚ)	110 505	109 243	98,9
Počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz (zdroj: ČSÚ)	83 019	81 688	98,4
Pracovní úrazy s pracovní neschopností nad 3 dny (zdroj: ČSÚ)	80 898	79 166	97,9
Počet pracovních úrazů bez následné pracovní neschopnosti (zdroj: ČSÚ)	27 486	27 555	100,3
Počet odškodněných pracovních úrazů a nemocí z povolání (zdroj: ČSÚ)	67 715	71 594	105,7
Celkový počet škod k vyřízení bez rent v zákonném pojištění odpovědnosti zaměstnavatele (zdroj: MF)	81 215	83 443	102,7
Počet smrtelných pracovních úrazů	199	187	94,0

Ačkoli došlo k mírnému poklesu evidovaných pracovních úrazů, změny v nemocenském pojištění vyvolaly zvýšenou snahu uplatnit nároky na náhradu škody podle zákoníku práce. Celkový počet odškodněných pracovních úrazů se dle údajů ČSÚ meziročně zvýšil o 5,7 %. Rovněž zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele dle údajů ministerstva financí vykázalo nárůst odškodněných případů o 2,7 %, ačkoli tyto ukazatele v předchozích letech trvale klesaly.

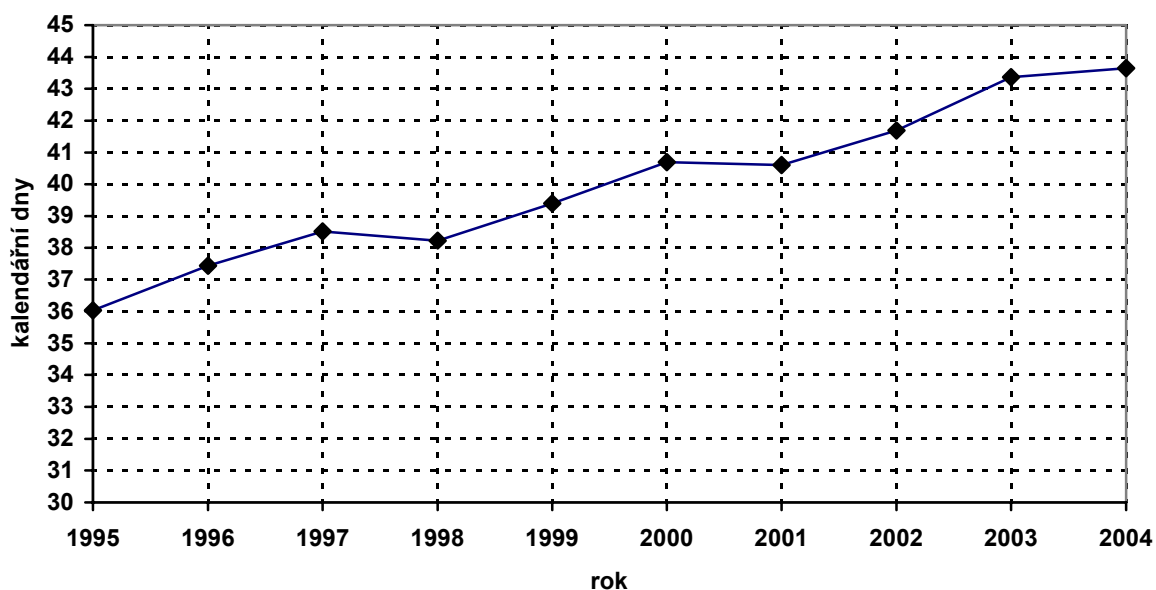
Za těchto okolností je z uvedených údajů poměrně obtížné stanovit, do jaké míry se projevuje snaha podnikatelské sféry a orgánů státní správy o zlepšování úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a do jaké míry se uplatňují změny v nemocenském pojištění. Že je vývoj pozitivní však naznačuje trvalý pokles smrtelných pracovních úrazů, u nichž poslední meziroční pokles četnosti činil 4,6 %. Pokud vycházíme z předpokladu, že smrtelné pracovní úrazy jsou zpravidla řádně evidovány, pokles jejich výskytu zpravidla indikuje pozitivní vývoj, který nasvědčuje tomu, že dochází k celkovému poklesu evidovaných i neevidovaných pracovních úrazů.

Na vývoji pracovní úrazovosti jsou nápadná období let 1996-1998 a 2000-2002, charakterizovaná mírným vzrůstem nebo stagnací počtu pracovních úrazů a jejich četnosti, po nichž následuje jejich pokles v roce 1999 a 2003. Do tohoto vývoje se kromě postupného příznivého vývoje v oblasti bezpečnosti práce promítl patrně i vývoj míry nezaměstnanosti. V uvedených obdobích nezaměstnanost postupně vzrůstala a to z hodnoty 3,52 % v roce 1996 na hodnotu 9,37 % v roce 1999 a z hodnoty 8,78 % v roce 2000 na hodnotu 10,31 % v roce 2003. V roce 1999 a 2003 současně došlo k přechodnému, avšak výraznému zvýšení počtu a četnosti případů pracovní neschopnosti pro nemoc, což je obvyklý jev zejména v oblastech s vysokou nezaměstnaností a u nižších příjmových skupin zaměstnanců. Vzhledem k tomu, že se zvýšená nezaměstnanost a související zvýšená pracovní neschopnost týká skupin zaměstnanců, které vykazují nejvyšší míru pracovní úrazovosti, přispívá zřejmě kolísání míry nezaměstnanosti k kolísání ukazatelů pracovní neschopnosti.

Graf č. 2.3 Průměrné procento pracovní neschopnosti pro pracovní úraz

Graf č. 2.4 Průměrná doba trvání pracovní neschopnosti pro pracovní úraz

Z dat statistického zjišťování NemÚr rovněž vyplývá neochota podniků s 1 - 25 zaměstnanci evidovat pracovní úrazy. V roce 2004 tyto malé organizace vykazovaly četnost pracovních úrazů ve výši 1,22 případů na 100 zaměstnanců, přičemž ve velkých podnicích nad 250 zaměstnanců tento ukazatel činil 2,08 a ve středních podnicích (26 – 250 zaměstnanců) činil 2,37, tedy téměř dvojnásobek.

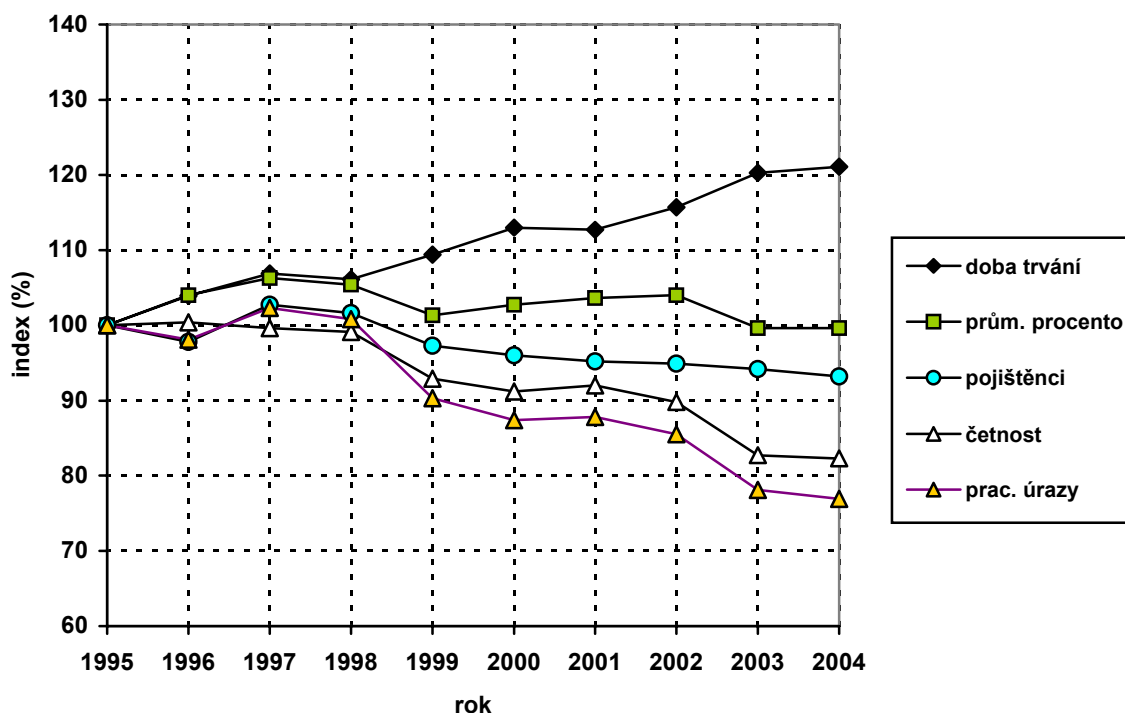
Oproti tomu však malé organizace vykázaly četnost všech úrazů (pracovních i mimopracovních) ve výši 4,79, která se blíží hodnotám tohoto ukazatele u velkých podniků (5,32) i středních podniků (5,02). Vzhledem k tomu, že neexistuje objektivní důvod vyšší mimopracovní úrazovosti zaměstnanců v malých podnicích, vyplývá z těchto údajů praxe evidovat pracovní neschopnost pro pracovní úrazy jako pracovní neschopnost pro úrazy mimopracovní (viz kap. 8). Tato praxe se vztahuje převážně k méně závažným případům. celorepublikové ukazatele pracovní úrazovosti vzhledem k tomu, Tím, že v malých organizacích pracuje více než 1,1 mil. zaměstnanců, ovlivňuje tato skutečnost celorepublikové ukazatele pracovní úrazovosti.

To se v souhrnu projevuje stagnací průměrného procenta pracovní neschopnosti (graf č. 2.3) a trvalým vzrůstem průměrné doby pracovní neschopnosti pro pracovní úraz (graf č. 2.4).

V grafu č. 2.5 je znázorněn vývoj hodnot jednotlivých ukazatelů pracovní úrazovosti vyjádřen bazickými indexy. V posledním období klesá četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností se stejnou dynamikou jako jejich absolutní počet, neboť pokles počtu pojištěnců je pozvolný a plynulý.

Trvalý a poměrně strmý vzrůst průměrné délky pracovní neschopnosti pro pracovní úraz v se projevuje stagnací průměrného procenta pracovní neschopnosti pro pracovní úrazy.

Graf č. 2.5 Bázické indexy ukazatelů pracovních úrazů s pracovní neschopností

3 PRACOVNÍ ÚRAZOVOST V ÚZEMÍCH

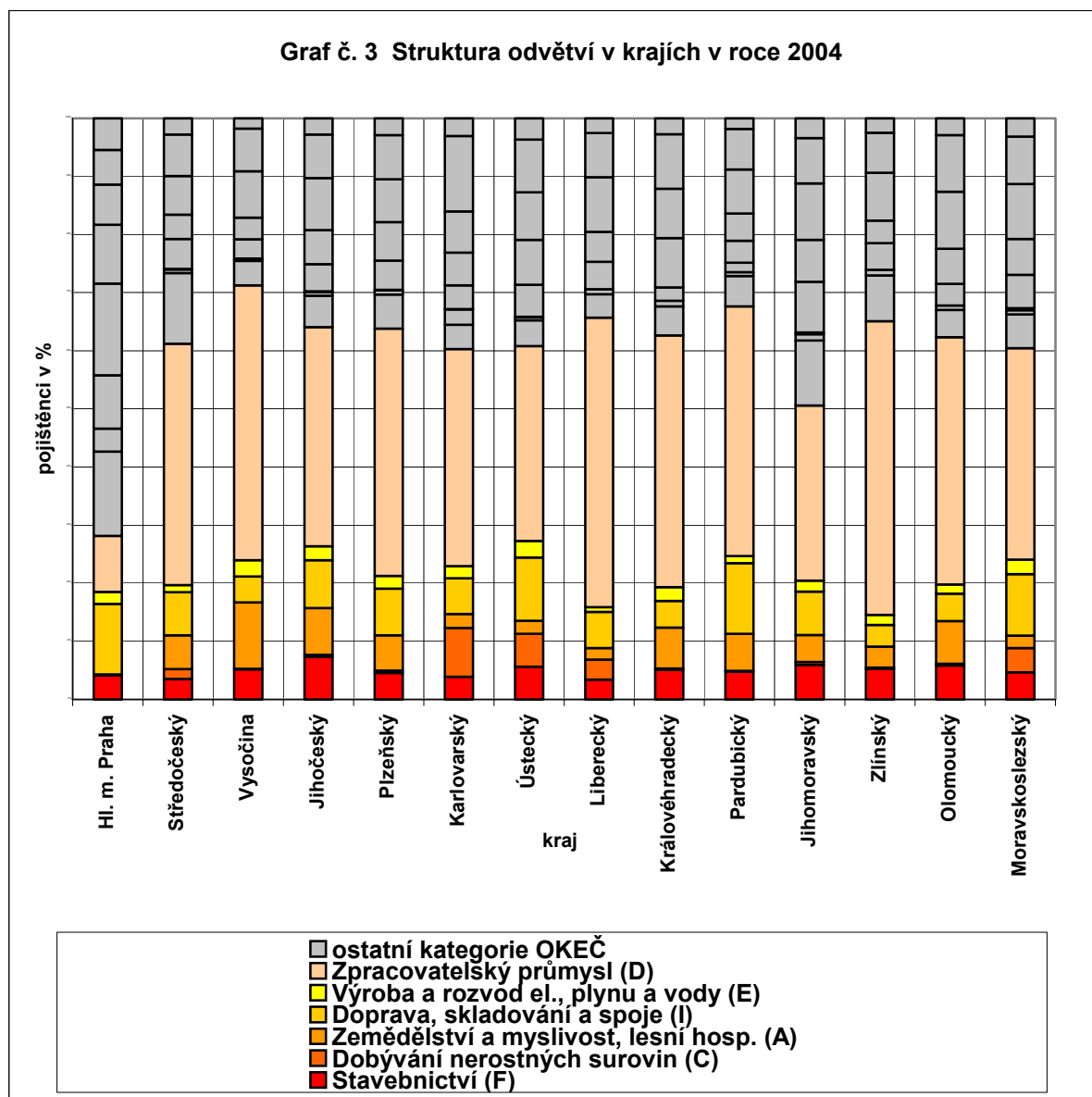
Na počet pracovních úrazů v krajích mají vliv především následující faktory:

- Počet nemocensky pojištěných osob v jednotlivých krajích

Rozložení počtu pojištěnců podle krajů je znázorněno v grafu č. 6.2.3 (tabulka č. 3 tabulkové části). Průměrně na jeden kraj připadá 7,14 % pojištěnců, tj. 313 518. Čtyři kraje jsou nad touto průměrnou hodnotou, deset krajů je pod touto hodnotou. Nejvíce nemocensky pojištěných osob vykazuje kraj Hlavní město Praha (téměř trojnásobek průměru), nejméně Karlovarský kraj (třetinu průměru).

- Struktura odvětví v jednotlivých krajích

Graf č.3 znázorňuje strukturu odvětví v jednotlivých krajích v roce 2004, vyjádřenou počtem pojištěnců v nich pracujících. V krajích s větším podílem odvětví, které vykazují nadprůměrnou četnost pracovních úrazů, dochází k celkově většímu počtu pracovních úrazů a naopak. (Rizikovost jednotlivých odvětví v rámci ČR je charakterizována grafem č. 4.2.2).

Z tohoto pohledu se od průměru nejvíce odlišuje Hlavní město Praha, která vykazuje nejnižší podíl rizikových odvětví. Na druhé straně nejrizikovější strukturu ekonomických činností má Vysočina.

3.1 Pracovní úrazovost v roce 2004 v územích

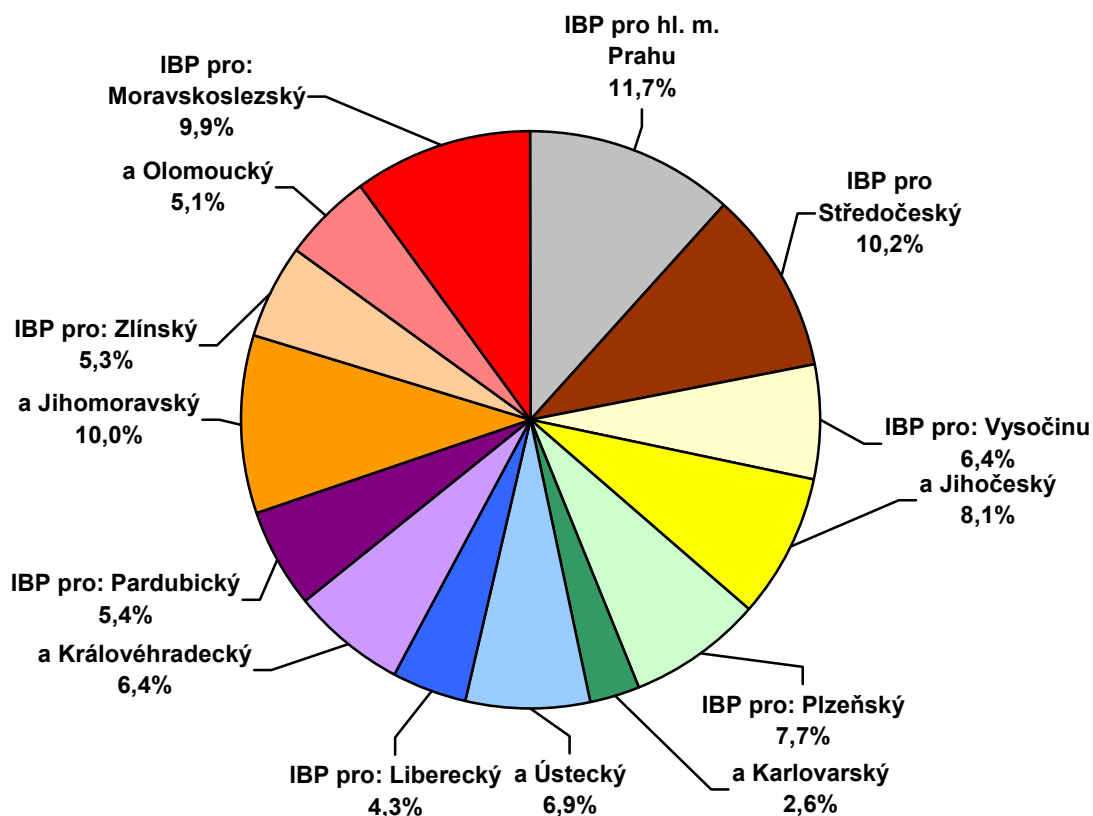
3.1.1 Pracovní úrazovost v roce 2004 v krajích

Rozložení počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností v jednotlivých krajích je znázorněno v grafu č. 3.1 a podobně je v grafu č. 3.2 znázorněno rozložení počtu těchto úrazů podle oblastí s územní působností IBP.

Z porovnání četností pracovních úrazů s pracovní neschopností v jednotlivých krajích a v ČR vyplývá, že (tabulka č. 3):

- výrazně **vyšší** četnost než je **republikový průměr (1,86)** vykázaly kraje Plzeňský (2,72), Vysočina (2,61), Jihočeský (2,61), Královéhradecký (2,33), Pardubický (2,19) a Liberecký (2,15),
- zhruba **stejně** hodnoty jako republikový průměr vykázaly kraje Ústecký (1,95) a Karlovarský (1,94), Středočeský (1,92), Olomoucký (**1,86**) a Zlínský (1,84) a
- **nižší** hodnoty tohoto ukazatele než je republikový průměr vykázaly kraje Moravskoslezský (1,72), Jihomoravský (1,68) a hl. m. Praha (1,11).

Graf č. 3.1 Podíl počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností v krajích a územích působnosti IBP v roce 2004

3.1.2 Pracovní úrazovost v roce 2004 v oblastech územní působnosti IBP

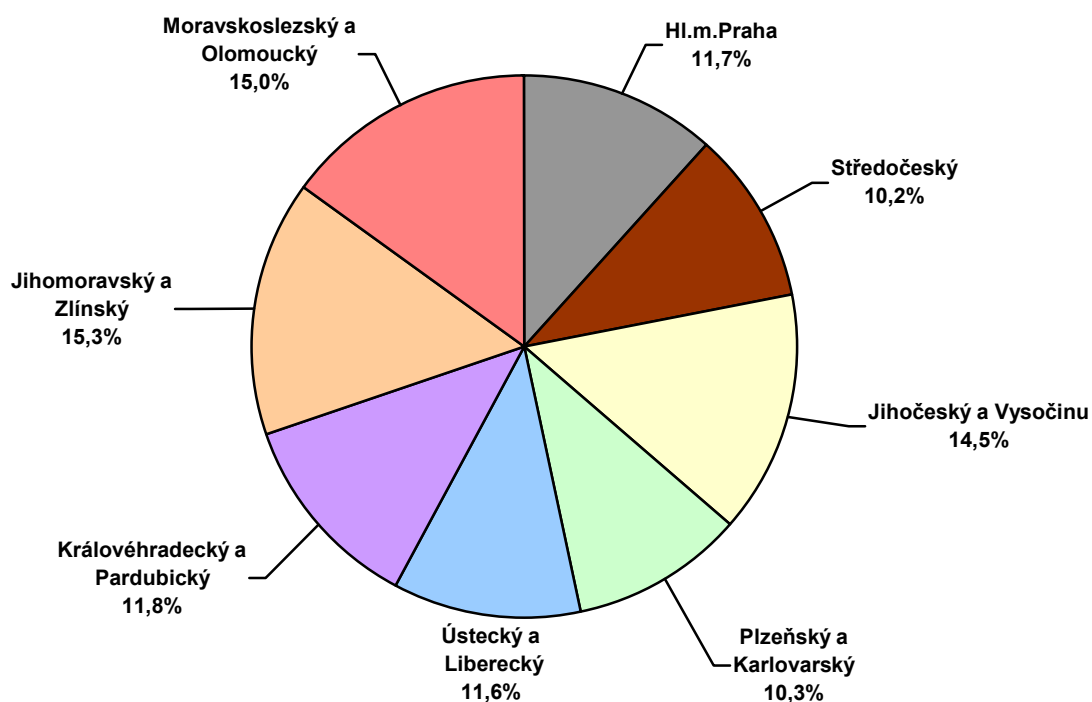
Ukazatele pracovní úrazovosti v ČR v roce 2004 podle území působnosti jednotlivých inspektorátů bezpečnosti práce (IBP) jsou uvedeny v tabulce č. 3 tabulkové části. Rozložení je uvedeno v grafu č. 3.2.

Poznámka: Převod absolutních ukazatelů pracovní úrazovosti v krajích na ukazatele pro oblasti územní působnosti IBP je uveden v pomocné tabulce č. 3.2 tabulkové části.

Z porovnání četností pracovních úrazů s pracovní neschopností v jednotlivých oblastech působnosti IBP a v ČR vyplývá, že (viz tabulka 3):

- výrazně **vyšší** hodnoty tohoto ukazatele než je **republikový průměr (1,86)** vykázaly kraje (s působností IBP) Jihočeský a Vysočina (2,61), Plzeňský a Karlovarský (2,46), Královéhradecký a Pardubický (2,26) a Ústecký a Liberecký (2,02),
- zhruba **stejnou** hodnotu jako republikový průměr vykázal kraj Středočeský (1,92), (IBP pro Středočeský kraj),
- **nižší** hodnoty tohoto ukazatele než je republikový průměr vykázaly kraje (s působností IBP) Moravskoslezský a Olomoucký (1,77), Jihomoravský a Zlínský (1,73) a Hlavní město Prahu (1,11).

Graf č. 3.2 Podíl počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností v územní působnosti IBP pro kraj

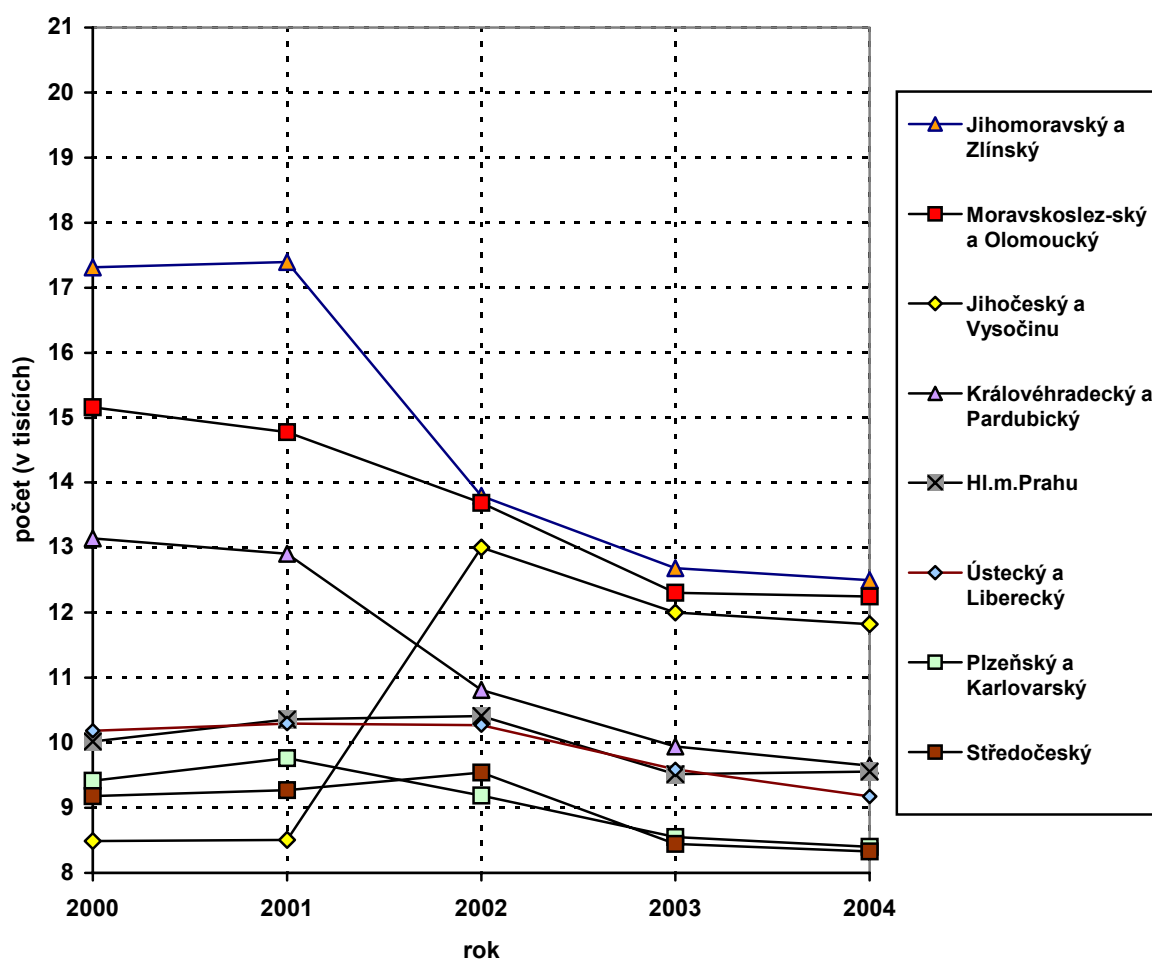
Tuto strukturu rozložení pracovní úrazovosti v oblastech územní působnosti IBP dokumentují i ostatní ukazatele (graf 3.2.3 a 3.2.4 v kap. 3.2).

3.2 Vývoj pracovní úrazovosti v oblastech územní působnosti IBP

Z grafu č. 3.2.1 je patrné, že v území působnosti tří IBP, které mají rozhodující podíl na celkovém počtu pracovních úrazů, pokračoval výrazný trend poklesu počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností. Šlo o IBP pro Jihomoravský a Zlínský kraj, IBP pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj a IBP pro Jihočeský kraj a Vysočinu.

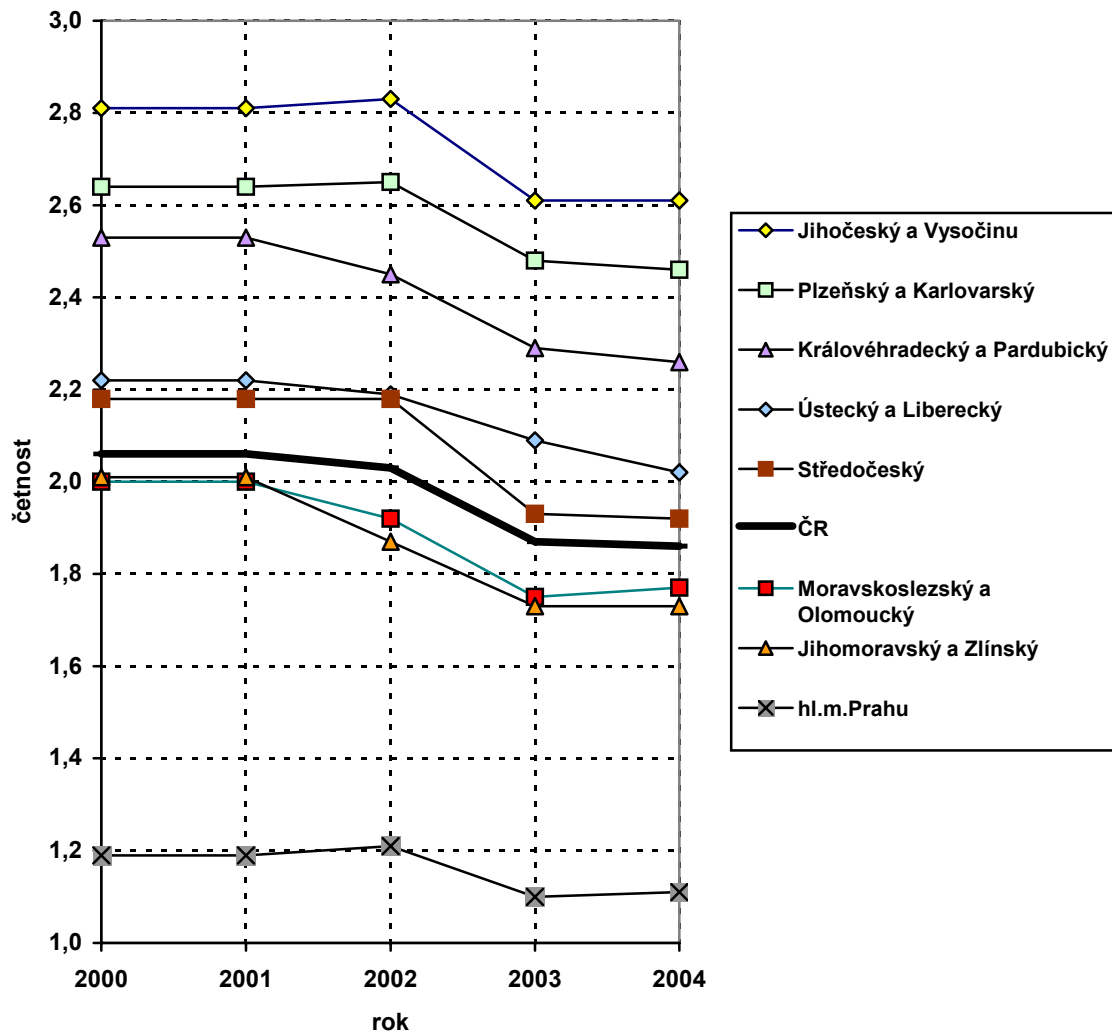
Náhly vzrůst počtu úrazů v území působnosti IBP pro Jihočeský kraj a Vysočinu v roce 2002 byl způsoben změnou jeho území působnosti.

Graf č. 3.2.1 Pracovní úrazy s pracovní neschopností v územní působnosti IBP pro kraj

V grafu č. 3.2.2 je zaznamenán vývoj četnosti pracovních úrazů s pracovní neschopností na 100 nemocensky pojištěných v oblastech působnosti jednotlivých IBP.

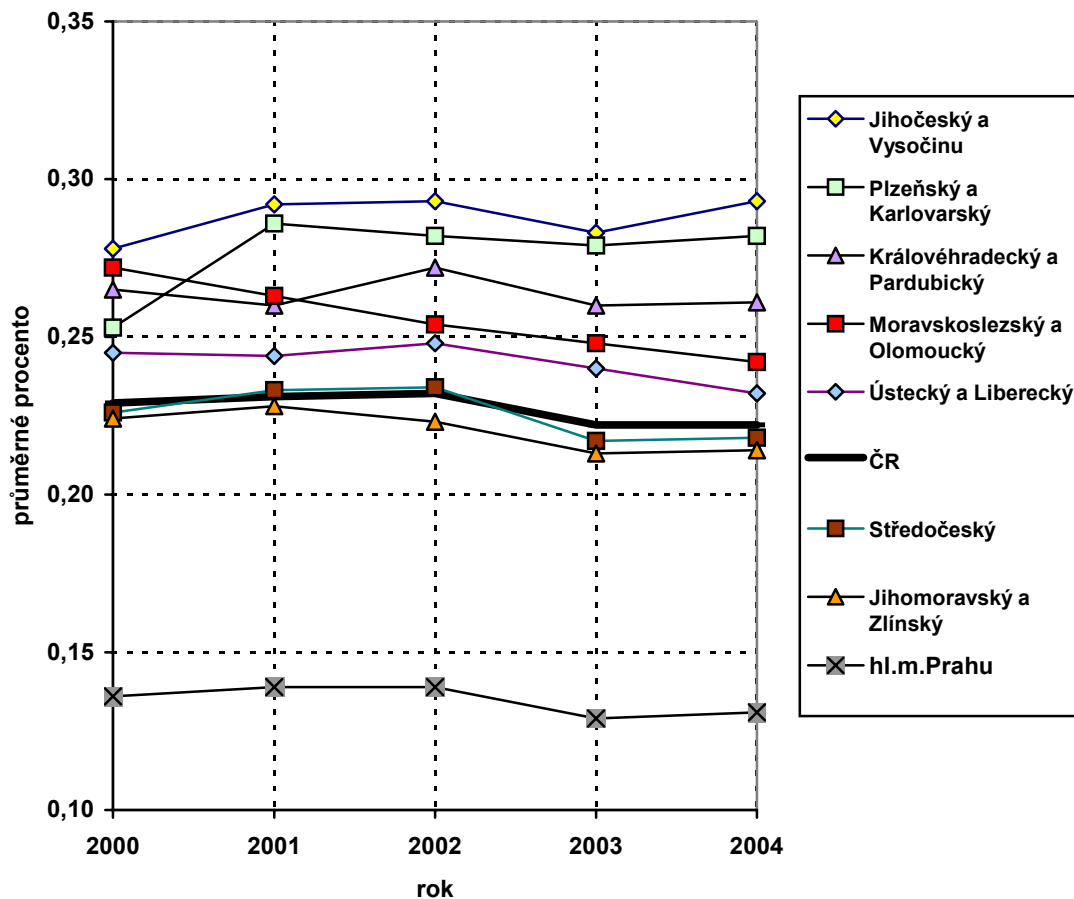
Graf č. 3.2.2 Četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností na 100 pojištěnců v územní působnosti IBP pro kraj

Z grafu č. 3.2.2 je patrné, že četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností klesla v souvislosti s poklesem absolutního počtu pracovních úrazů.

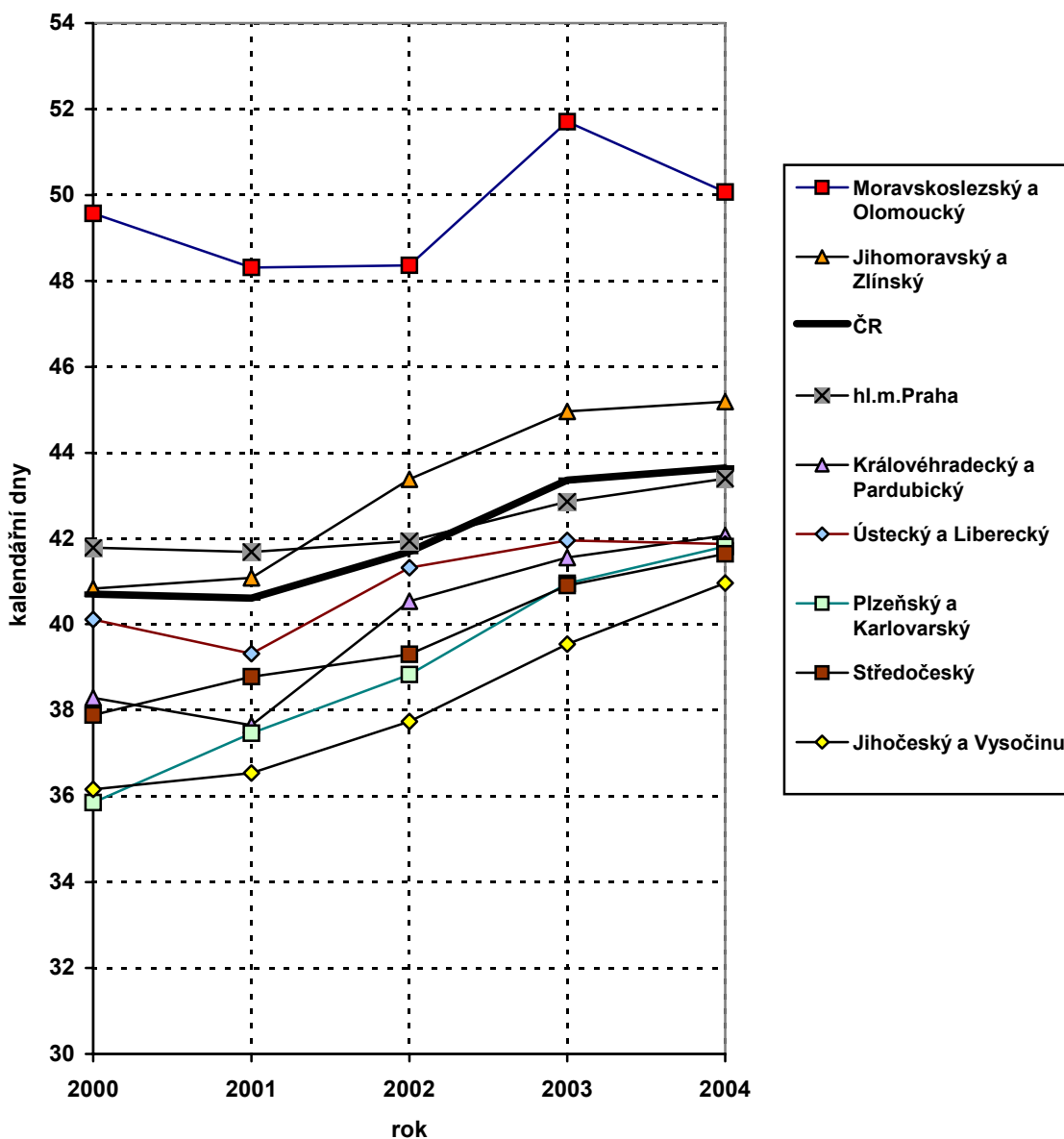
Z grafu 3.2.3 je patrné, že průměrné procento pracovní neschopnosti se při meziročním porovnání hodnot v roce 2003 a 2004 prakticky nezměnilo. Při poklesu počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností je to způsobeno vzrůstem průměrné délky trvání pracovní neschopnosti na jeden případ, viz následující graf 3.2.4.

Graf 3.2.3 Průměrné procento pracovní neschopnosti pro pracovní úraz v územní působnosti IBP pro kraj

V grafu č. 3.2.4 je zaznamenán vývoj průměrné délky trvání pracovní neschopnosti pro pracovní úraz v územích působnosti jednotlivých IBP.

Graf 3.2.4 Průměrná doba trvání pracovní neschopnosti pro pracovní úraz v územní působnosti IBP pro kraj

S výjimkou Moravskoslezského a Olomouckého kraje došlo v roce 2004 v oblastech působnosti většiny IBP ke zvýšení hodnot tohoto ukazatele.

4 PRACOVNÍ ÚRAZOVOST V ODVĚTVÍCH

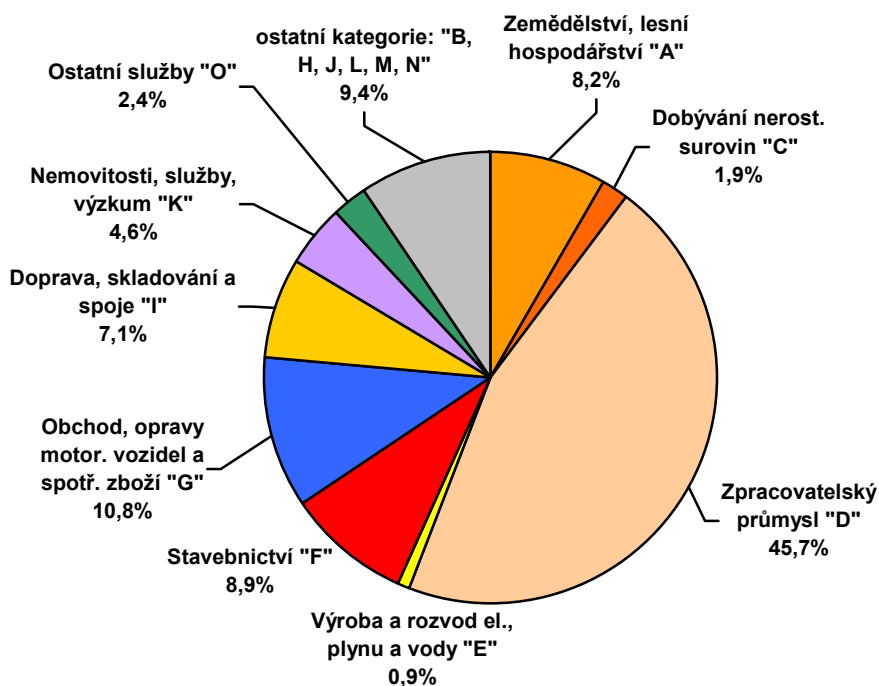
Ukazatele pracovní úrazovosti v roce 2004 jsou uspořádány podle převažující ekonomické činnosti a prezentovány podle kategorií Odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ).

Vzhledem k tomu, že jsou do zpracování dat ze státních pololetních výkazů o pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz Nem Úr 1-02 zařazeny i sumáře, které za malé podniky, které samy nevedou agendu nemocenského pojištění, předkládají okresní správy sociálního zabezpečení, a ve kterých nejsou podniky rozlišeny podle ekonomických činností, je téměř 18 % pracovních úrazů zařazeno do kategorie odvětvové ekonomické činnosti zaměstnavatele označené „nezjištěno“. Tyto sumáře zahrnují podniky, zaměstnávající zhruba 30 % pojištěnců (tab. č. 4.1.1). V tabulce 4.1.2 jsou pro porovnání uvedeny údaje korigované (ukazatele v rubrice OKEČ „nezjištěno“ jsou rozpočteny do ostatních kategorií OKEČ metodou popsanou v tabulkové části.

4.1 Pracovní úrazovost v odvětvích

V grafu č. 4.1 je uveden podíl počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností, ke kterým došlo v jednotlivých odvětvích v roce 2004. Nejvíce pracovních úrazů s pracovní neschopností vzniká ve **Zpracovatelském průmyslu (D)**, a to **45,7 %**. Je ale nutno upozornit, že toto odvětví zahrnuje 28,1 % nemocensky pojištěných.

Graf č. 4.1 Podíl počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností podle kategorií OKEČ v roce 2004

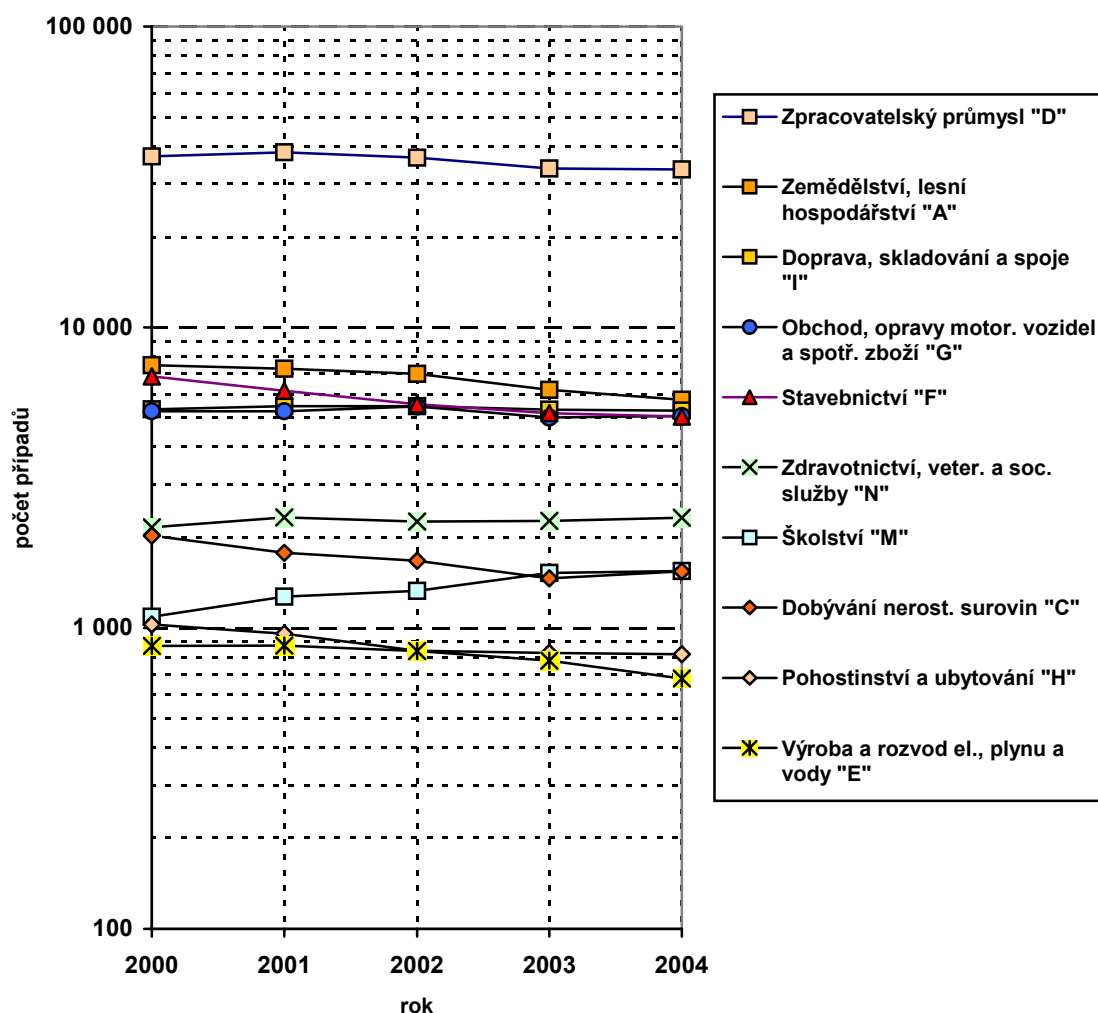

4.2 Vývoj pracovní úrazovosti v odvětvích

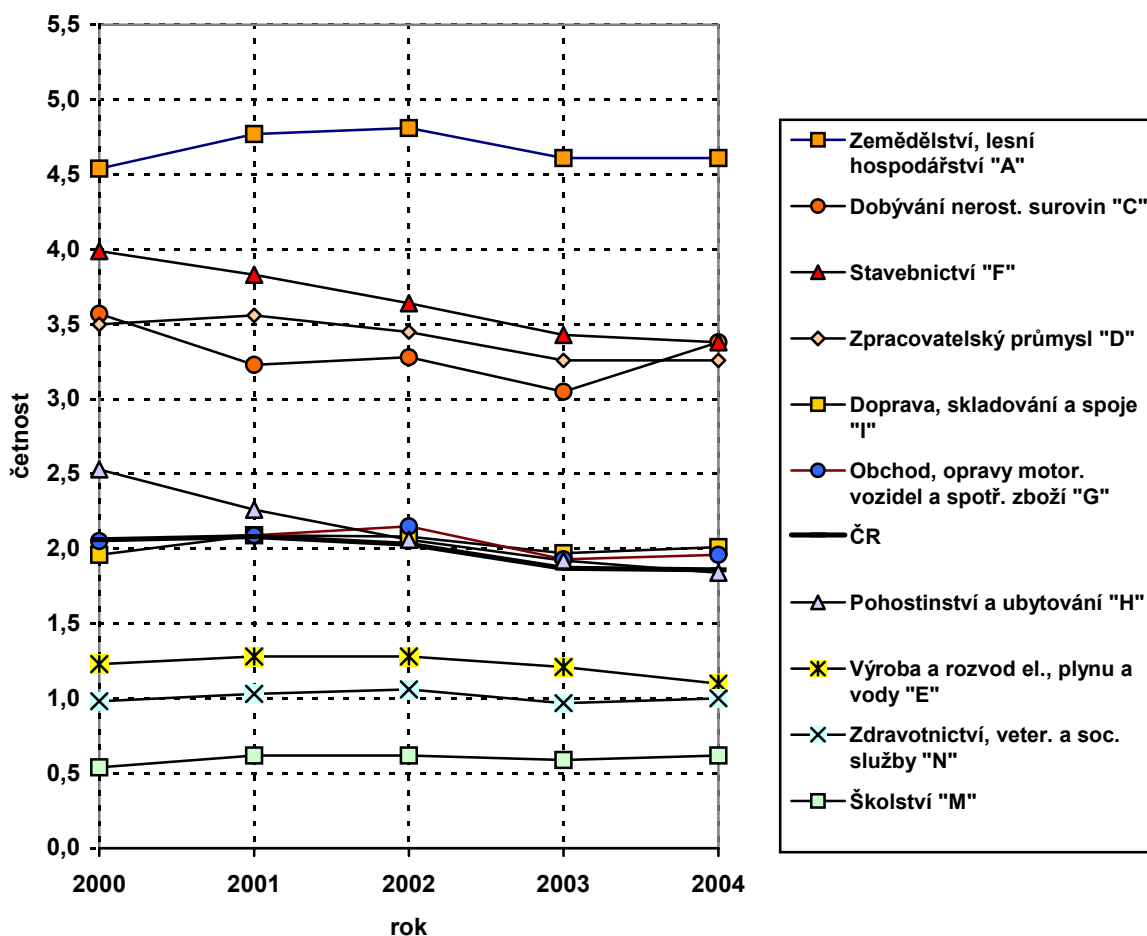
V grafu č. 4.2.1 s logaritmickou stupnicí vynesenu na ose y (ose hodnot) je zaznamenán vývoj počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností ve zvolených odvětvích.

Poznámka: Pro přehlednost byla z grafů vypuštěna některá, z hlediska nižších hodnot ukazatelů méně významná, odvětví: Rybolov, podniky pro chov ryb (B), Peněžnictví a pojišťovnictví (I), Nemovitosti, služby pro podniky, výzkum a vývoj (J), Veřejná správa, obrana, povinné sociální pojištění (L) a Ostatní veřejné, sociální a osobní služby (O). Tyto údaje jsou obsaženy v tabulce č. 4.2.

Graf č. 4.2.1 Pracovní úrazy s pracovní neschopností v kategoriích OKEČ

Graf č. 4.2.2 Četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností na 100 pojištěnců v kategoriích OKEČ

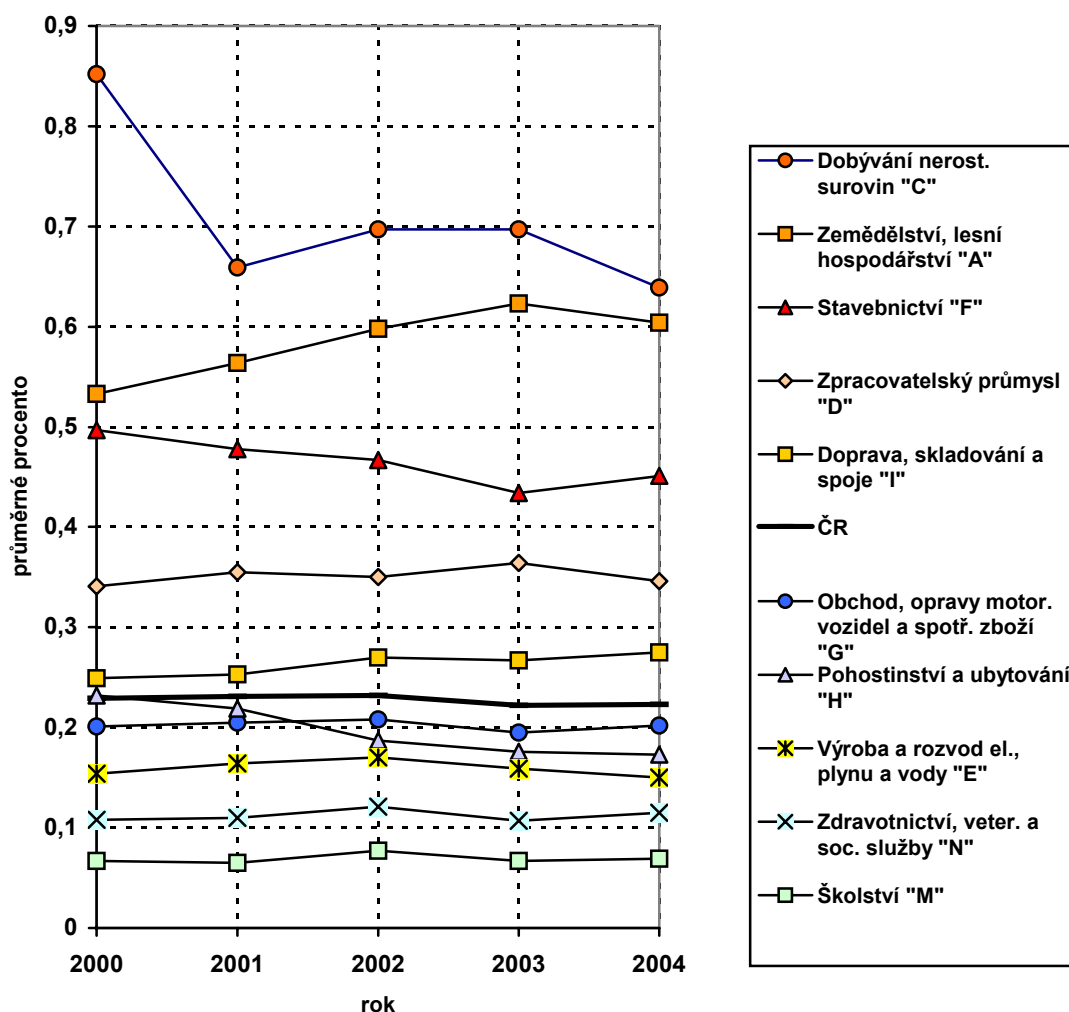
Graf č. 4.2.2 dokumentuje vývoj četnosti pracovních úrazů s pracovní neschopností na 100 pojištěnců v jednotlivých odvětvích. Pro srovnání je graf doplněn vývojem průměrných hodnot tohoto ukazatele vykazovaných za celou ČR.

Z grafu je možno určit odvětví, v nichž je četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností výrazně **vyšší** než republikový průměr. Jsou to: Zemědělství, lesní hospodářství (A), Dobývání nerostných surovin (C) a Stavebnictví (F), které vykazují i vyšší četnost smrtelných pracovních úrazů než činí republikový průměr. Četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností ve Zpracovatelském průmyslu (D) převyšuje celorepublikový průměr, avšak četnost smrtelných pracovních úrazů v tomto odvětví leží pod republikovým průměrem.

Odvětví: Doprava, skladování a spoje (I), Obchod, opravy motorových vozidel a spotřebního zboží (G) a Pohostinství a ubytování (H), vykazují četnost zhruba ve **stejně vyšší** jakou činí tento ukazatel v ČR; u ostatních odvětví leží četnost pod republikovým průměrem.

Vývoj průměrného procenta pracovní neschopnosti pro pracovní úraz ve vybraných odvětvích je uveden v grafu č. 4.2.3. Graf je též pro porovnání doplněn řadou průměrných hodnot tohoto ukazatele vykazovaných za ČR. Podobně jako u četnosti i průměrné procento pracovní neschopnosti převyšuje celorepublikový průměr v odvětvích: Dobývání nerostných surovin (C), Stavebnictví (F), Zemědělství, lesní hospodářství (A), Doprava, skladování a spoje (I) a Zpracovatelský průmysl (D).

Graf č. 4.2.3 Průměrné procento pracovní neschopnosti pro pracovní úraz v kategoriích OKEČ

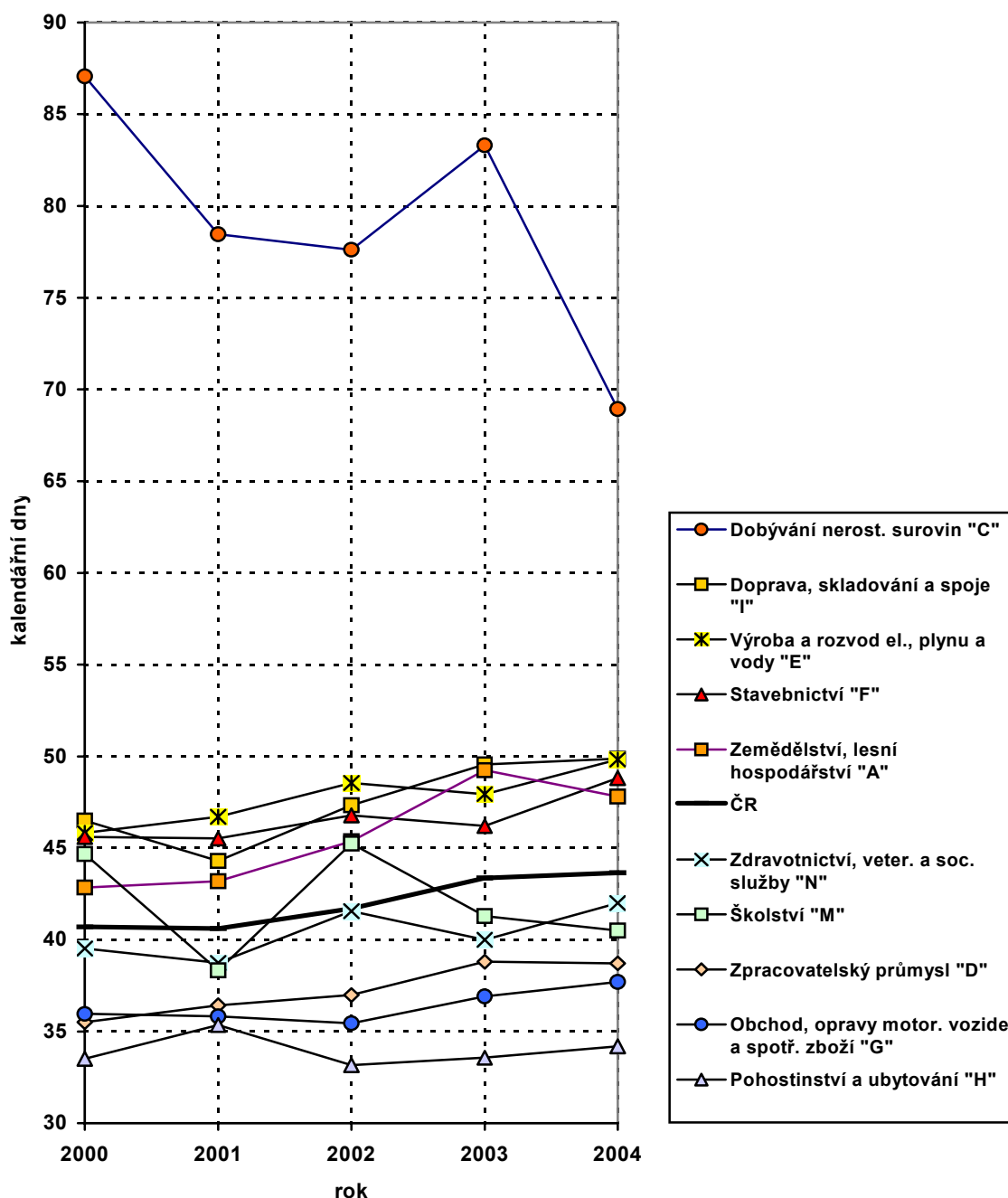

V grafu č. 4.2.4 je zaznamenán vývoj průměrné doby trvání pracovní neschopnosti pro pracovní úraz v odvětvích. Podobně jako v grafu č. 4.2.2. a 4.2.3 jsou hodnoty tohoto ukazatele nad republikovým průměrem u odvětví Dobývání nerostných surovin (C), Stavebnictví (F) a Zemědělství, lesní hospodářství (A). Dále jsou to Doprava, skladování a spoje (I) a Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody (E). Zpracovatelský průmysl (D) vykazuje průměrnou dobu trvání pracovní neschopnosti pod republikovým průměrem.

Rizikovitost jednotlivých odvětví se promítá do ukazatelů pracovní úrazovosti v krajích. Tento vliv je dán strukturou ekonomických činností zastoupených v příslušném kraji. Z tohoto pohledu kraje Vysočina a Jihočeský vykazují nadprůměrné hodnoty ukazatelů pracovní úrazovosti. Kraje Ústecký, Moravskoslezský a Královéhradecký vykazují navíc i nadprůměrné hodnoty ukazatelů smrtelné pracovní úrazovosti (kap. 6.3).

Oproti tomu Hlavní město Praha a kraj Jihomoravský vykazují nižší hodnoty ukazatelů pracovní úrazovosti a smrtelné pracovní úrazovosti než činí celorepublikové průměry. Je to dáno zejména nižším podílem dobývání nerostných surovin, zemědělství a lesního hospodářství v těchto krajích.

Graf č. 4.2.4 Průměrná doba trvání pracovní neschopnosti pro pracovní úraz v kategoriích OKEČ

Na druhé straně vyšší podíl pracovníků v odvětví dobývání nerostných surovin ovlivňuje negativně celkovou pracovní úrazovost v Karlovarském, Moravskoslezském, Ústeckém a Libereckém kraji. Větší zastoupení zemědělství a lesního hospodářství také ovlivňuje negativně celkovou pracovní úrazovost v kraji Vysočina, v Jihočeském, Královéhradeckém, Plzeňském, Pardubickém, Olomouckém, Zlínském a Středočeském kraji. Tato dvě odvětví ovlivňují významně úrazovost v krajích díky tomu, že ostatní riziková odvětví (např. stavebnictví) jsou v krajích zastoupena rovnoměrně. Zbylá odvětví vzhledem ke své nízké rizikovitosti úrazovost v kraji neovlivňují.

5 ZDROJE PRACOVNÍCH ÚRAZŮ V ROCE 2004

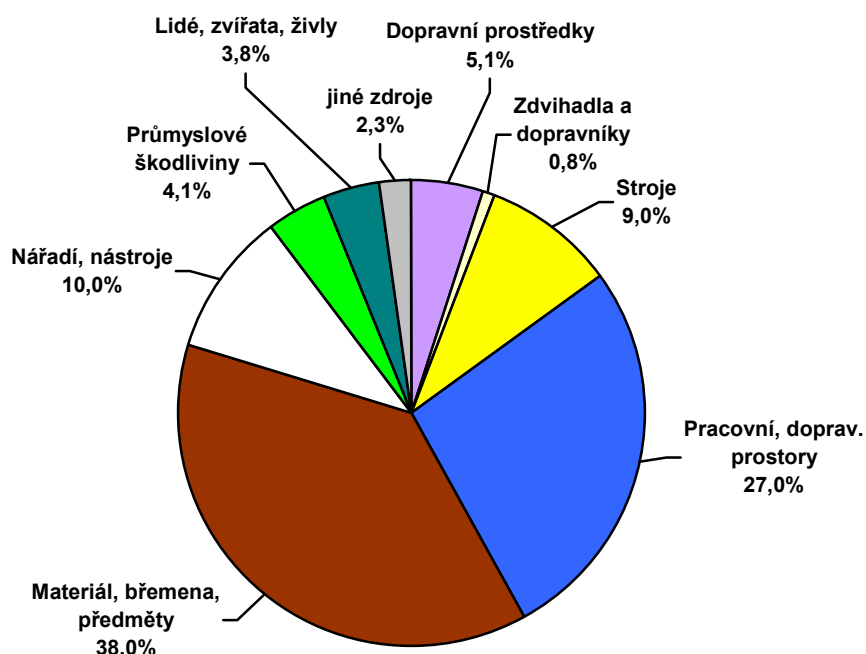
Podkladem k informacím o zdrojích pracovních úrazů, k nimž došlo v roce 2004, byla data o pracovních úrazech pořízených inspektoráty bezpečnosti práce a uložených v bázi dat ČÚBP. Soubor dat z roku 2004 obsahoval data připravená ze 66 053⁵ záznamů o úrazech o pracovních úrazech s pracovní neschopností delší než tři kalendářní dny, které inspektorátům zaslaly podniky podléhající dozoru systému ČÚBP⁶.

Klasifikace zdrojů úrazů byla provedena z důvodů zachování časových řad podle klasifikačního schéma zdrojů úrazu obsaženého v příloze III., nyní již neplatné vyhlášky ČÚBP a ČBÚ č. 274/1990 Sb.

5.1 Podíl počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností nad 3 dny v základních skupinách zdrojů úrazů

Podíl počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností nad tři dny v roce 2004 podle základních skupin zdrojů v územích působnosti jednotlivých IBP a v ČR je uveden v tabulkách č. 5.1 (absolutní počty) a 5.2 (relativní počty). V grafu č. 5 je uveden podíl počtu pracovních úrazů v základních skupinách zdrojů úrazů v celé ČR.

Graf č. 5 Podíl počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností delší než tři kalendářní dny ve skupinách zdrojů v roce 2004

⁵ Podle stavu evidence k 3.5.2005.

⁶ Nařízení vlády č. 494/2001 Sb., kterým se stanoví způsob evidence, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz a zasílá záznam o úrazu.

Z grafu č. 5 je patrné zastoupení jednotlivých skupin zdrojů úrazu:

- Skupina **V. Materiál, břemena, předměty**, představuje skupinu s největším podílem pracovních úrazů s pracovní neschopností nad tři dny, a to 38 %. U smrtelných pracovních úrazů je tento podíl výrazně menší, cca 12,7 %.
- Skupina **IV. Pracovní, příp. cestovní dopravní prostory jako zdroje pádů osob** je zastoupena 26,7 % z celkového počtu úrazů. U smrtelných pracovních úrazů se tato skupina zdrojů zařadila také na druhé místo s 19,1 %.
- Skupina **VI. Nářadí (náčiní), nástroje, ručně ovládané strojky a přístroje** představuje 10 %, avšak u smrtelných pracovních úrazů nebyl zaznamenán v této skupině úraz žádný.
- Skupina **III. Stroje** (hnací, pomocné, obráběcí a pracovní) je zastoupena 9 %. Obdobné zastoupení má i u smrtelných pracovních úrazů (5,8 %).
- Skupina **I. Dopravní prostředky** je zastoupena 5,1 %. V rámci smrtelných pracovních úrazů má však tato skupina zdrojů nejvyšší zastoupení: 39,9 %.

5.2 Nejčastější zdroje úrazů

Nejčastějšími podskupinami zdrojů úrazů z celkového počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností nad tři dny podle klasifikačního schéma zdrojů jsou:

Ve skupině I. Dopravní prostředky:

- Motorové silniční dopravní prostředky:2,7 %
- Nemotorové vnitropodnikové dopravní prostředky:1,1 %

Ve skupině III. Stroje

- Zvláštní stroje potravinářského, tukového a tabákového průmyslu:1,2 %
- Okružní, rámové aj. pily na dřevo:1,2 %
- Zvláštní stroje textilní a oděvnické: 0,8 %

Ve skupině IV. Pracovní, příp. cestovní dopravní prostory jako zdroje pádů osob:

- Vnitropodniková pracoviště: 11,2 %
- Silnice, cesty ap., vč. dopravních a pracovních prostorů kolejových drah (pracovní komunikační prostory) veřejného charakteru – pády osob na rovině:6,9 %
- Schody, žebříky, výstupy – pády osob na nich a z nich: 6,6 %
- Ostatní zvýšená pracoviště – pády osob z výše:1,3 %

Ve skupině V. Materiál, břemena, předměty:

- Břemena (materiál, předměty přemísťované nebo jinak manipulované)
– úrazy břemeny15,7 %
- Materiál, předměty – působení ostrými hranami:11,0 %
- Ostatní materiál, předměty, výrobky: 5,6 %

- Drobné úlomky z materiálů nebo z nástrojů odlétnuvší:4,2 %
- Materiál břemena předměty – nespecifikováno:1,1 %

Ve skupině VI. Nářadí, nástroje, ručně ovládané strojky a zařízení:

- Nástroje ruční (řezné, sekací, krájecí, dlabací a probíjecí): 6,3 %
- Pomocné ruční nářadí (náčiní), bicí, utahovací, přidržovací:2,2 %

Ve skupině VII. Průmyslové škodliviny, horké látky, oheň a výbušniny

- Horké látky tekuté a plynné:1,6 %
- Horké látky pevné, horké předměty, zařízení apod.: 1,1 %
- Látky žíravé a leptavé (i pokud jsou současně horké):0,8 %

Ve skupině X. Lidé, zvířata a přírodní živly:

- Zvířata:2,6 %
- Úmyslné i neúmyslné poškození, násilí, zranění druhou osobou:1,3 %

Ostatní zdroje úrazů jsou zastoupeny méně než 0,8 %.

6 SMRTELNÉ PRACOVNÍ ÚRAZY

6.1 Vývoj smrtelné pracovní úrazovosti v ČR

6.1.1 Hodnoty ukazatelů smrtelné pracovní úrazovosti v ČR v roce 2004

V roce 2004 bylo v informačních systémech ČÚBP, VÚBP a ČBÚ-SBS zaznamenáno celkem 194 smrtelných pracovních úrazů, z nichž podléhá statistickému zjišťování NemÚr 187 případů (kap.6.1, 6.2 a 6.3). Z toho bylo zaznamenáno (příp. vyšetřeno):

- 173 smrtelných pracovních úrazů (kap. 6.4) v podnicích podléhajících doзору systému ČÚBP (vyšetřují inspektoráty bezpečnosti práce (IBP)), z nichž 166 případů podléhá statistickému zjišťování NemÚr a
- 21 smrtelných pracovních úrazů v podnicích podléhajících doзору systému ČBÚ (vyšetřují obvodní báňské úřady (ČBÚ SBS)), z nichž podléhá statistickému zjišťování NemÚr všech 21 případů.

Počet smrtelných pracovních úrazů v roce 2004 poklesl proti roku 2003 o 12 případů (ze 199 na 187), což představuje pokles o 6 %.

Tyto změny ovlivnily nepatrně četnost smrtelných pracovních úrazů na 10 000 pojištěnců. Hodnota tohoto ukazatele se v ČR snížila proti předešlému roku z hodnoty 0,45 na 0,43.

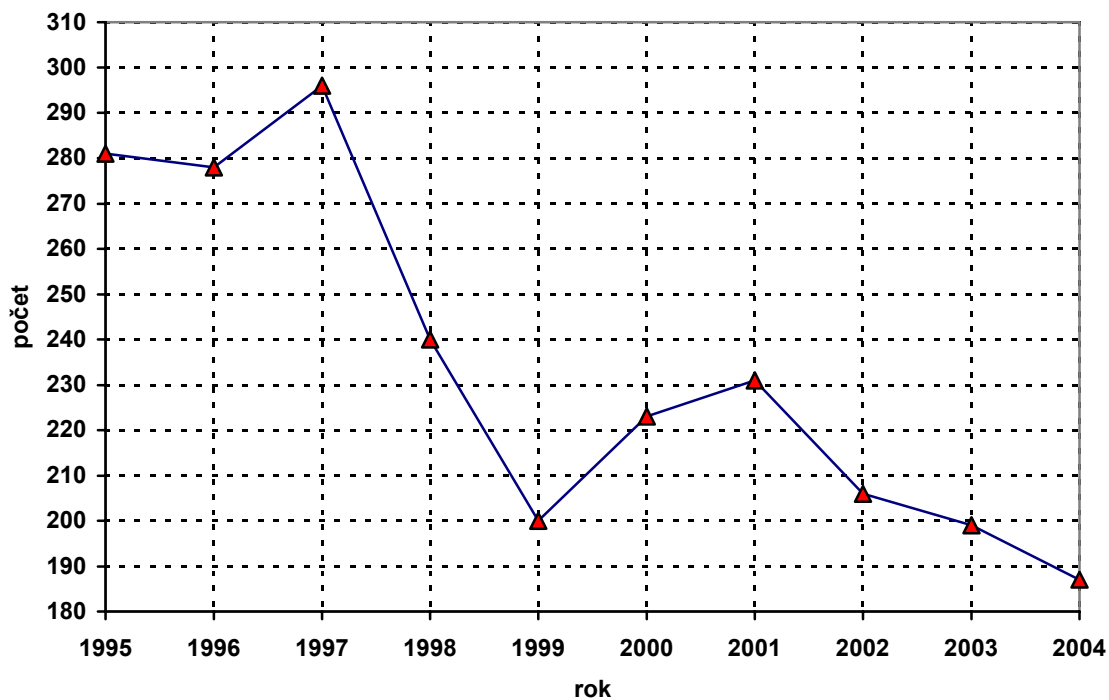
Proti předcházejícímu roku se nepatrně zvýšil i podíl smrtelných pracovních úrazů na celkovém počtu pracovních úrazů (z 0,22 % na 0,23 %).

6.1.2 Vývoj ukazatelů smrtelné pracovní úrazovosti v ČR

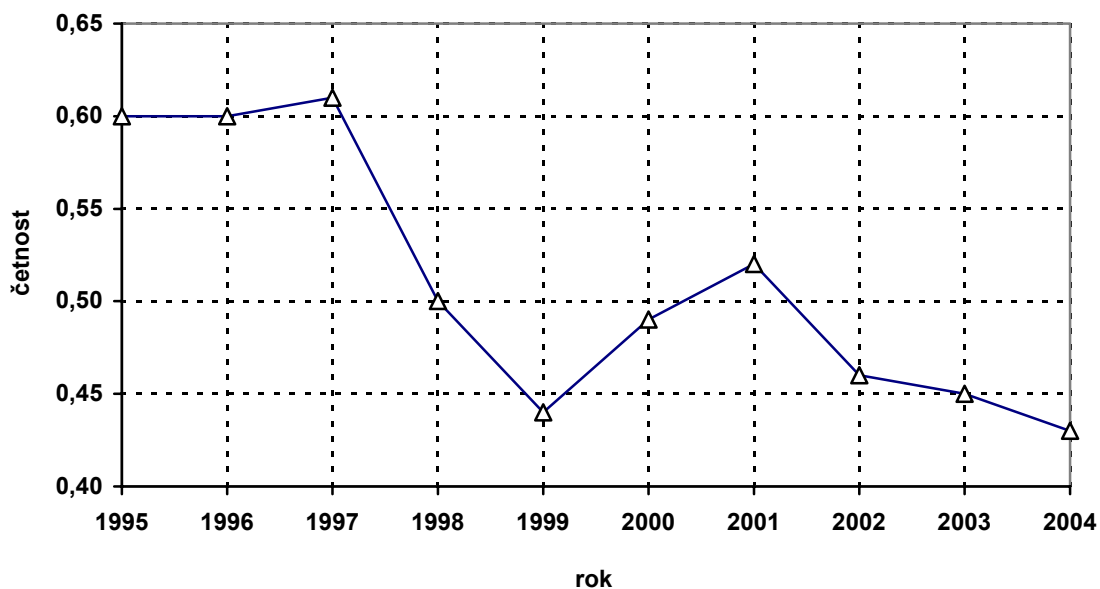
Pokles absolutního počtu smrtelných pracovních úrazů (grafech č. 6.1.1) se projevuje i poklesem četnosti těchto úrazů (graf č. 6.1.2).

Viz tabulka č. 6.1.

Graf č. 6.1.1 Smrtné pracovní úrazy

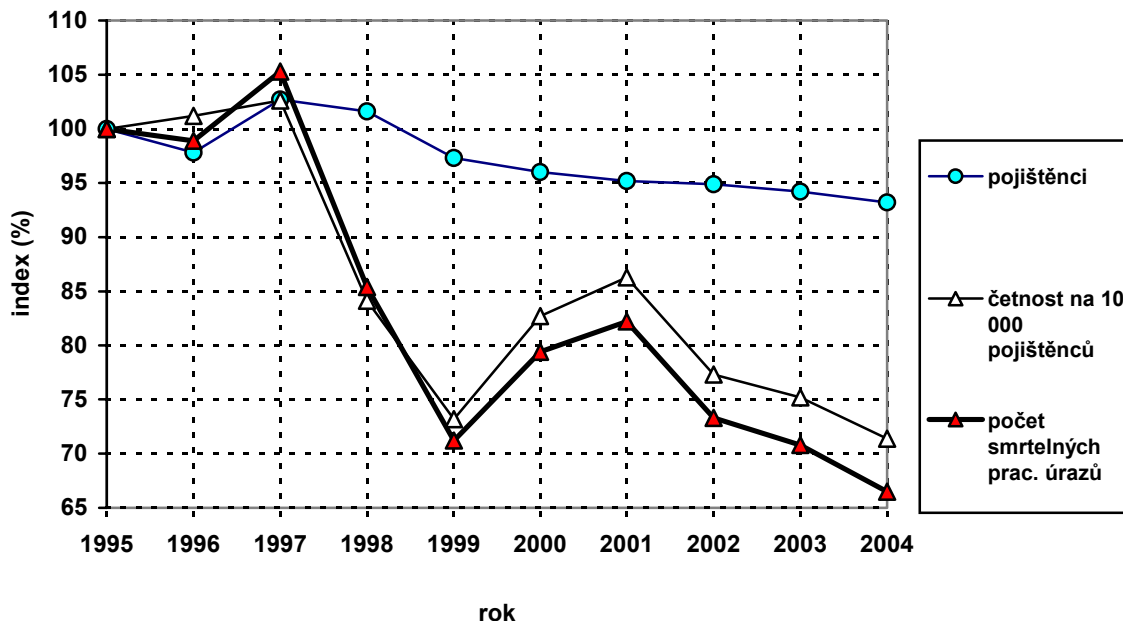

Graf č. 6.1.2 Četnost smrtelných pracovních úrazů na 10 000 pojištěnců

V grafu č. 6.1.3 je vývoj hodnot jednotlivých ukazatelů pracovní úrazovosti vyjádřen bazickými indexy. V posledním období klesá četnost smrtelných pracovních úrazů se stejnou dynamikou jako jejich absolutní počet, neboť pokles počtu pojištěnců je pozvolný a plynulý.

Graf č. 6.1.3 Bázické indexy ukazatelů smrtelných pracovních úrazů

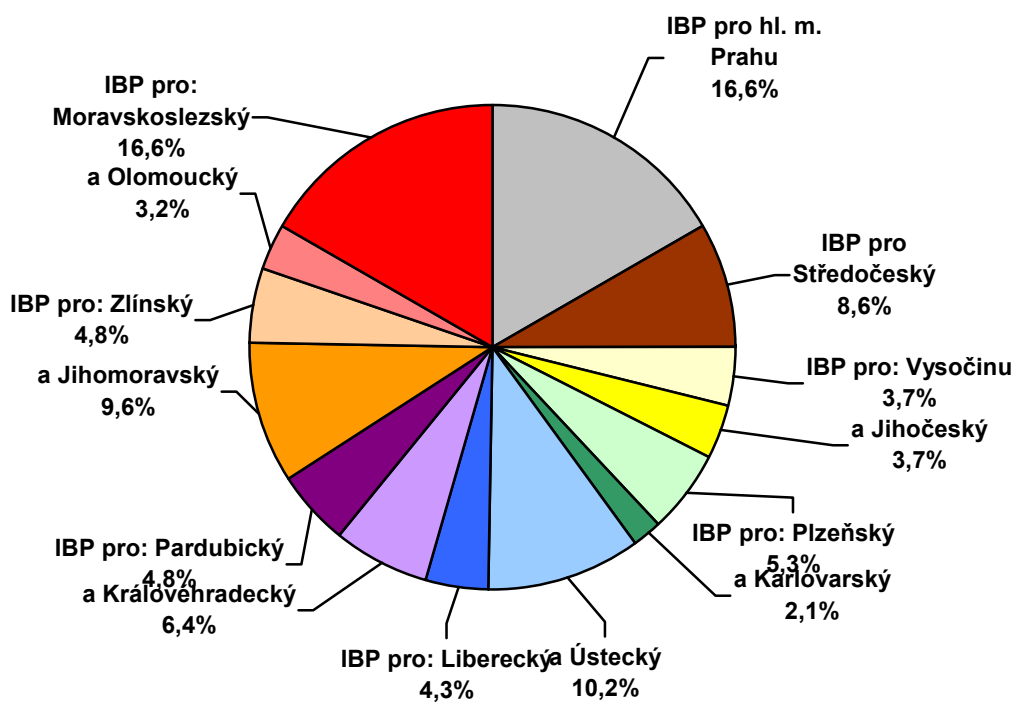

6.2 Smrtelná pracovní úrazovost v územích

6.2.1 Smrtelná pracovní úrazovost v krajích a v oblastech územní působnosti IBP v roce 2004

V následujícím grafu č. 6.2 je znázorněn podíl počtu smrtelných pracovních úrazů v ČR v jednotlivých krajích (vyšších samosprávných celcích) v roce 2004. Viz tabulka č. 6.2.1.

Graf č. 6.2 Podíl počtu smrtelných pracovních úrazů v krajích a územích působnosti IBP v roce 2004

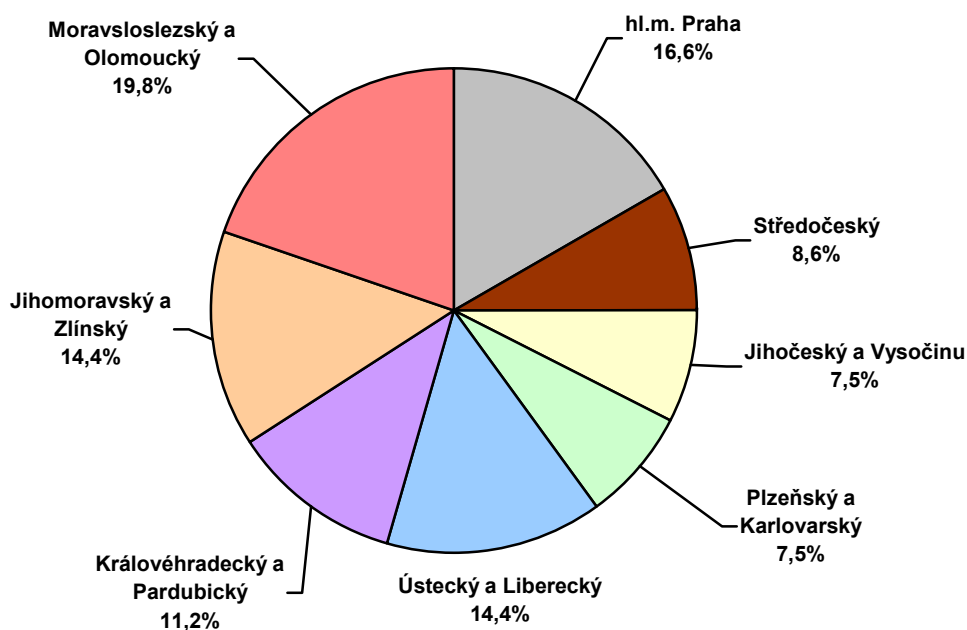

Rozložení počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností v jednotlivých krajích je znázorněno v grafu č. 6.2 a podobně je v grafu č. 6.2.a znázorněno rozložení počtu těchto úrazů podle oblastí s územní působností IBP.

Z porovnání četností smrtelných pracovních úrazů v jednotlivých krajích a v ČR vyplývá, že:

- výrazně **vyšší** hodnoty tohoto ukazatele než je **republikový průměr (0,43)** vykázaly kraje: Ústecký (0,66), Moravskoslezský (0,66), Královéhradecký (0,54),
- zhruba **stejně** hodnoty jako republikový průměr vykázaly kraje: Liberecký (0,49), Pardubický (0,44), Plzeňský (**0,43**), Zlínský (0,38), Středočeský (0,37), Jihomoravský (0,37),
- **nižší** hodnoty tohoto ukazatele než je republikový průměr vykázaly kraje: hl. m. Praha (0,36), Karlovarský (0,36), Vysočina (0,35), Jihočeský (0,27) a Olomoucký (0,27).

Graf č. 6.2.a Podíl počtu smrtelných pracovních úrazů v územní působnosti IBP pro kraj

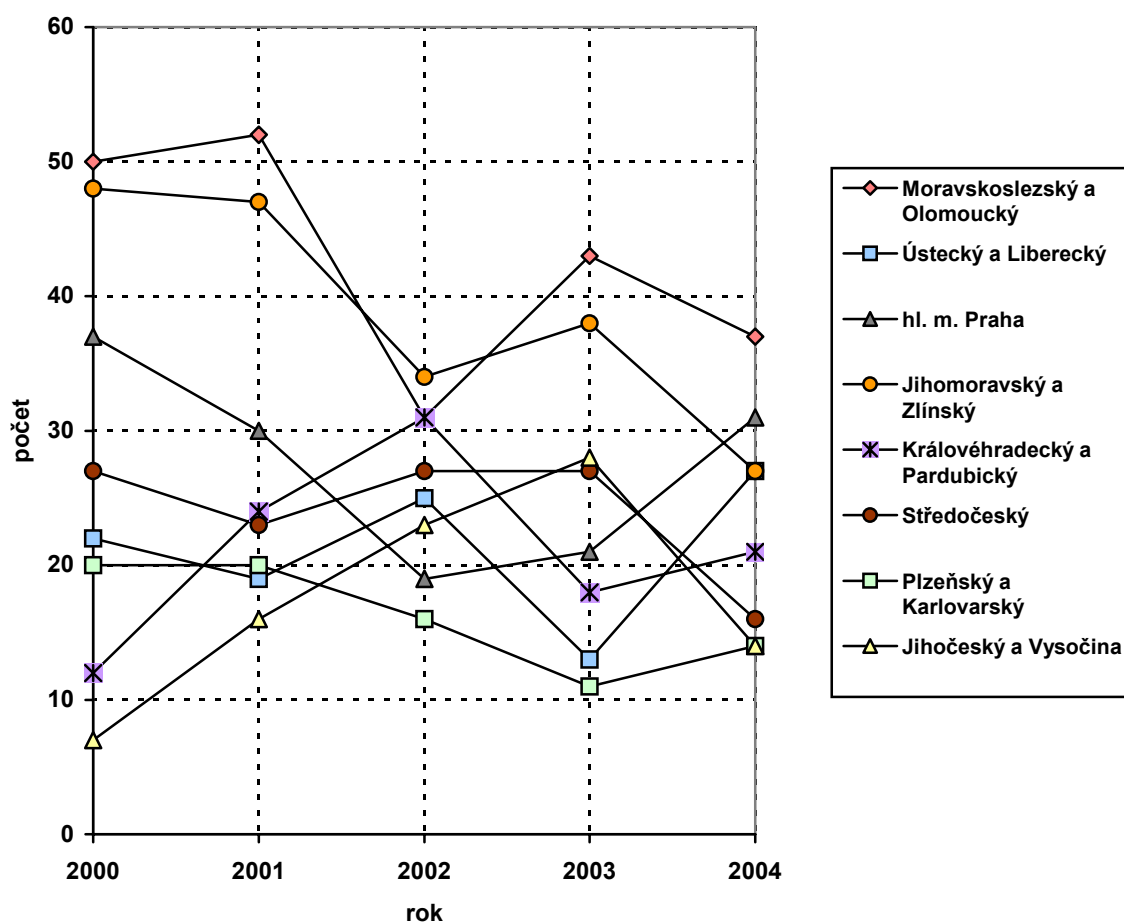
Z porovnání četností smrtelných pracovních úrazů v jednotlivých oblastech územní působnosti IBP a v ČR vyplývá, že:

- výrazně **vyšší** hodnoty tohoto ukazatele než je **republikový průměr (0,43)** vykázaly kraje (s působností IBP) Ústecký a Liberecký (0,60), Královéhradecký a Pardubický (0,49), Moravskoslezský a Olomoucký (0,53),
- zhruba **stejně** hodnoty jako republikový průměr vykázaly kraje (s působností IBP) Plzeňský a Karlovarský (0,41), Středočeský (0,37), Jihomoravský a Zlínský (0,37),
- **nižší** hodnoty tohoto ukazatele než je republikový průměr vykázaly kraje (s působností IBP) hl. m. Praha (0,36), Jihočeský a Vysočina (0,31).

6.2.2 Vývoj smrtelné pracovní úrazovosti v oblastech územní působnosti IBP

V grafech č. 6.2.1 a 6.2.2 je zaznamenán vývoj hodnot ukazatelů smrtelných pracovních úrazů (počtu smrtelných pracovních úrazů a četnosti smrtelných pracovních úrazů na 10 000 pojištěnců) v územní působnosti jednotlivých IBP od roku 2000 do roku 2004.

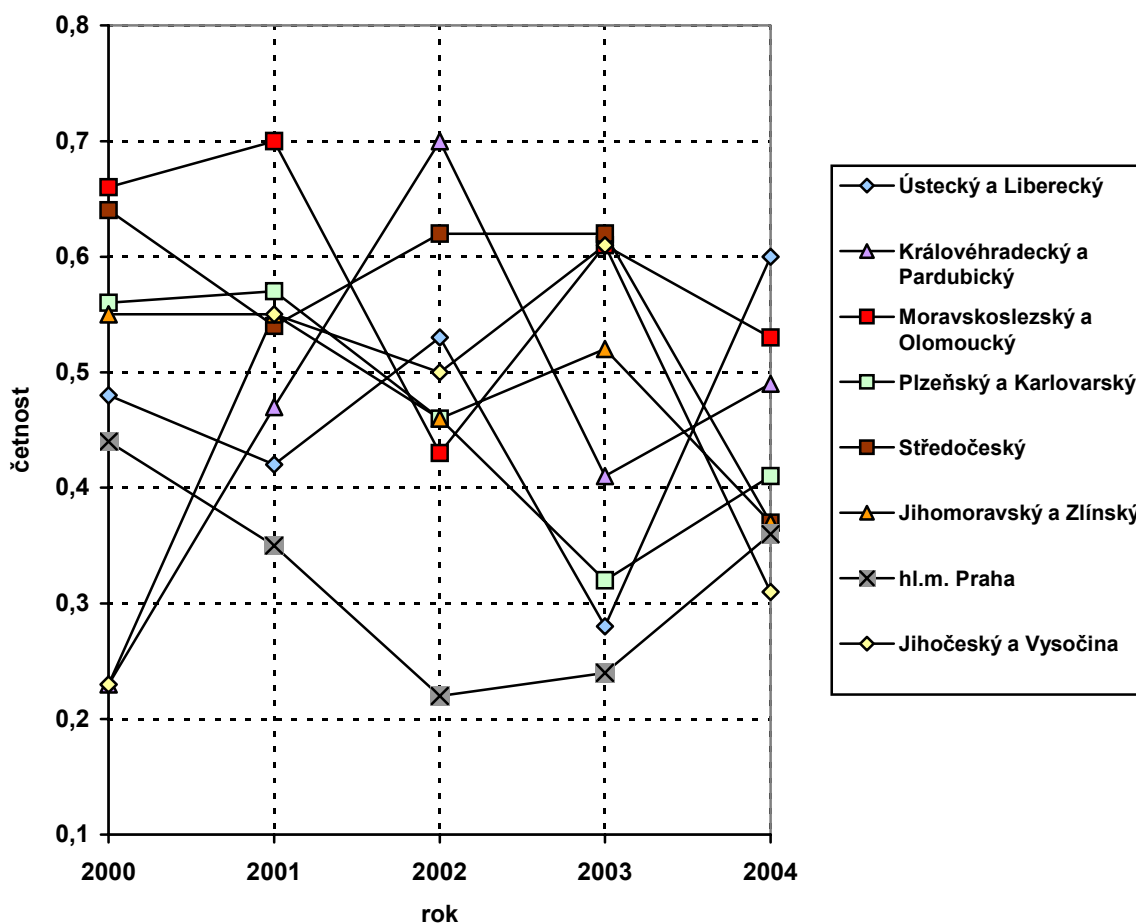
Graf č. 6.2.1 Smrtelné pracovní úrazy v územní působnosti IBP pro kraj

Z grafu je zřejmé, že nejvíce smrtelných pracovních úrazů je evidováno v oblastech působnosti IBP pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj a IBP pro Jihomoravský a Zlínský kraj.

V následujícím grafu č. 6.2.2 je zaznamenán vývoj ukazatelů četnosti smrtelných pracovních úrazů na 10 000 pojištěnců v oblastech působnosti jednotlivých IBP.

Graf č. 6.2.2 Četnost smrtelných pracovních úrazů na 10 000 pojištěnců v územní působnosti IBP pro kraj

Z grafu je zřejmé, že nejnižší četnost smrtelných pracovních úrazů je evidována v oblasti působnosti IBP pro hl. m. Prahu.

6.2.3 Porovnání pracovní úrazovosti se smrtelnou pracovní úrazovostí v krajích

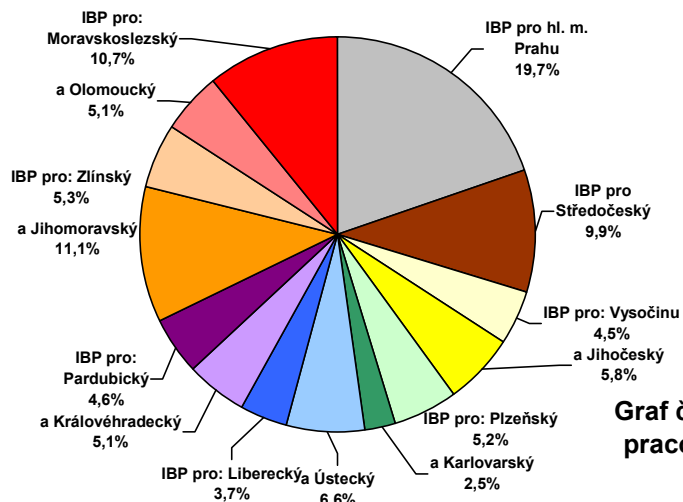
Na následující straně jsou znázorněny v grafech č. 6.2.3, 6.2.4 a 6.2 podíly počtů

- a) pojištěnců
- b) pracovních úrazů s pracovní neschopností
- c) smrtelných pracovních úrazů

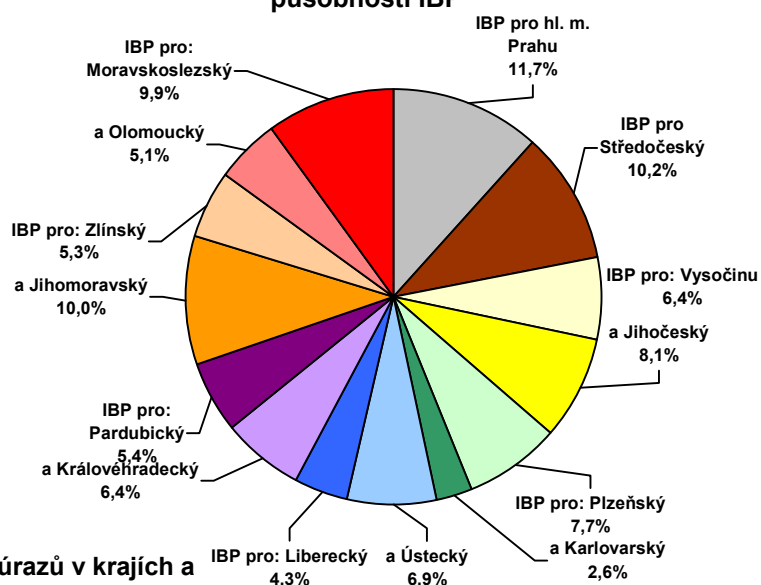
v jednotlivých krajích ČR. Vzájemným porovnáním podílů počtů pracovních úrazů s pracovní neschopností s podílem počtů pracovních úrazů smrtelných k podílu počtů pojištěnců v jednotlivých grafech u téhož kraje zjistíme váhu smrtelné a celkové pracovní úrazovosti.

Podíl počtu pojištěnců a pracovních úrazů v krajích a oblastech územní působnosti IBP v roce 2004:

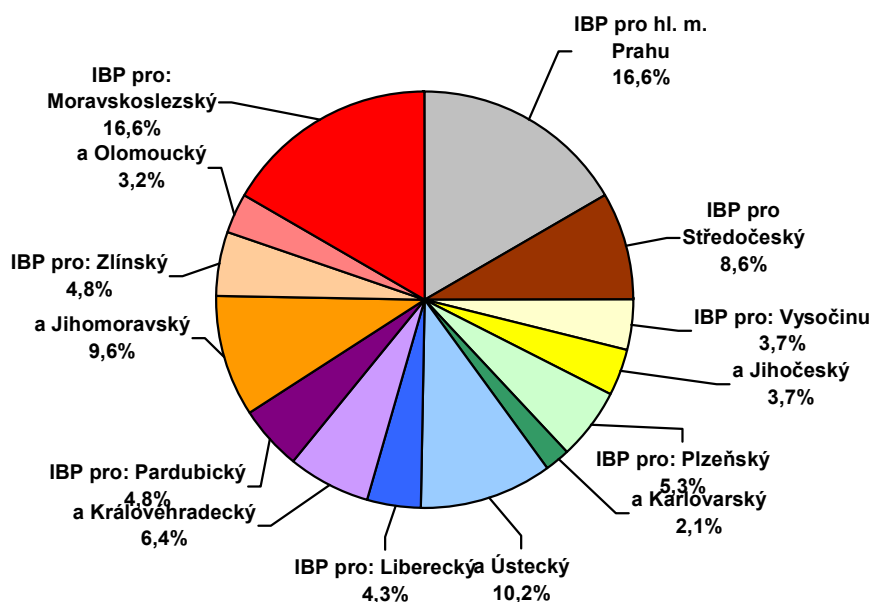
Graf č. 6.2.3 Podíl počtu pojištěnců v ČR v roce 2004 v krajích a územích působnosti IBP

Graf č. 6.2.4 Podíl počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností v krajích a územích působnosti IBP

Graf č. 6.2 Podíl počtu smrtelných pracovních úrazů v krajích a územích působnosti IBP v roce 2004

Porovnání četností pracovních úrazů s pracovní neschopností a četností smrtelných pracovních úrazů v krajích s republikovým průměrem:

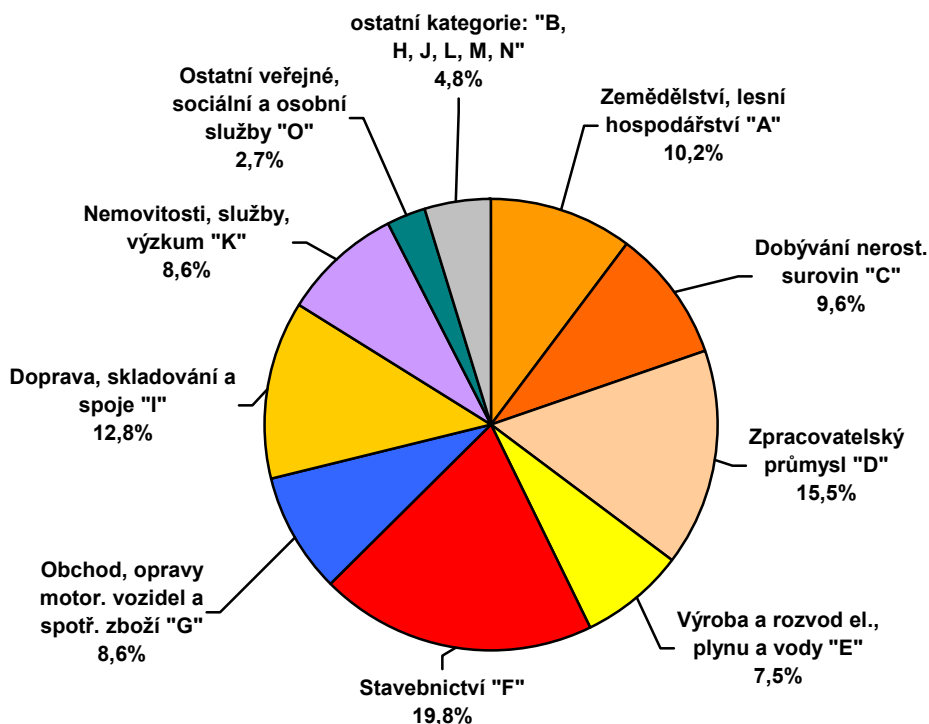
- v Hlavním městě Praha a Jihomoravském kraji obě hodnoty jsou **nižší** než republikový průměr,
- obě hodnoty jsou zhruba **stejně** jako republikový průměr v krajích Libereckém, Pardubickém a Zlínském,
- četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností je zhruba **stejná** jako republikový průměr a četnost smrtelných pracovních úrazů je:
 - **nižší** v krajích Středočeském, Karlovarském a Olomouckém,
 - ale **vyšší** v kraji Ústeckém a Moravskoslezském,
- četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností je **vyšší** než republikový průměr a četnost smrtelných pracovních úrazů **nižší** než republikový průměr v krajích Vysočina a Jihočeském,
- četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností je **vyšší** než republikový průměr a četnost smrtelných pracovních úrazů je stejná v kraji Plzeňském
- obě hodnoty jsou **vyšší** než republikový průměr v kraji Královéhradeckém.

6.3 Smrtelná pracovní úrazovost v odvětvích

6.3.1 Smrtelná pracovní úrazovost v roce 2004 v odvětvích

V grafu č. 6.3 je uveden podíl počtu smrtelných pracovních úrazů v roce 2004 v kategoriích odvětvových ekonomických činností (OKEČ).

Graf č. 6.3 Podíl počtu smrtelných pracovních úrazů v kategoriích OKEČ v roce 2004

Poznámka: Pro větší přehlednost grafu byly některé kategorie, v nichž byly zaznamenány pouze ojedinělé smrtelné pracovní úrazy, sloučeny do jediné kategorie označené ostatní kategorie: Rybolov (B), Pohostinství a ubytování (H), Peněžnictví a pojišťovnictví (J), Veřejná správa, obrana, povinné sociální pojištění (L), Školství (M) a Zdravotnictví, veterinární a sociální činnost (N), Údaje jsou uvedeny v tabulce č. 6.3.1 a 6.3.2.

Z posledního sloupce tabulky č. 6.3.3, v níž jsou uvedeny časové řady počtů smrtelných pracovních úrazů v jednotlivých odvětvích, plyne, že nejvíce smrtelných pracovních úrazů (37, tj. 19,8 %) vzniklo v roce 2004 ve stavebnictví.

6.3.2 Vývoj smrtelné pracovní úrazovosti v odvětvích

V tabulce č. 6.3.1 je uveden vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů podle jednotlivých odvětví v intervalu let 2000 až 2004. Vývoj četnosti smrtelných pracovních úrazů na 10 000 pojištěnců je uveden v tabulce 6.3.2. Tabulka č. 6.3.3 přináší vývoj smrtelných pracovních úrazů podle oddílů OKEČ.

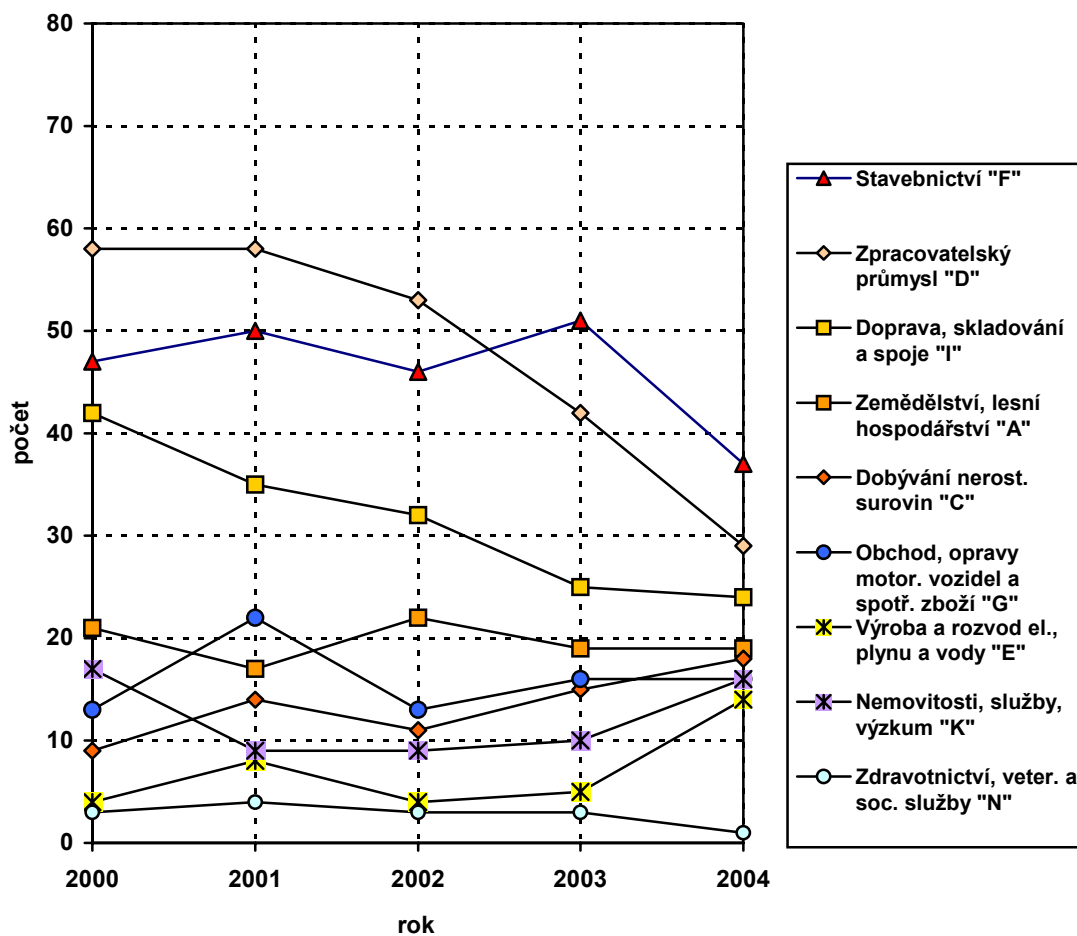
Poznámka: Pro četnost smrtelných úrazů byl proveden přepoččet počtu pojištěnců rozpočtením kategorie „nezjištěno“ do ostatních kategorií odvětví podle formule uvedené v tabulkové části.

Vzájemné poměry hodnot ukazatelů smrtelných pracovních úrazů v jednotlivých odvětvích a tendence jejich vývoje jsou patrné z grafů č. 6.3.1 a 6.3.2.

Pro přehlednost v nich nejsou zaznamenány časové řady ukazatelů vykazované ve statisticky méně významných odvětvích: Pohostinství a ubytování (H), Školství (M), Veřejná správa, obrana, povinné sociální pojištění (L) a Ostatní veřejné, sociální a osobní služby (O).

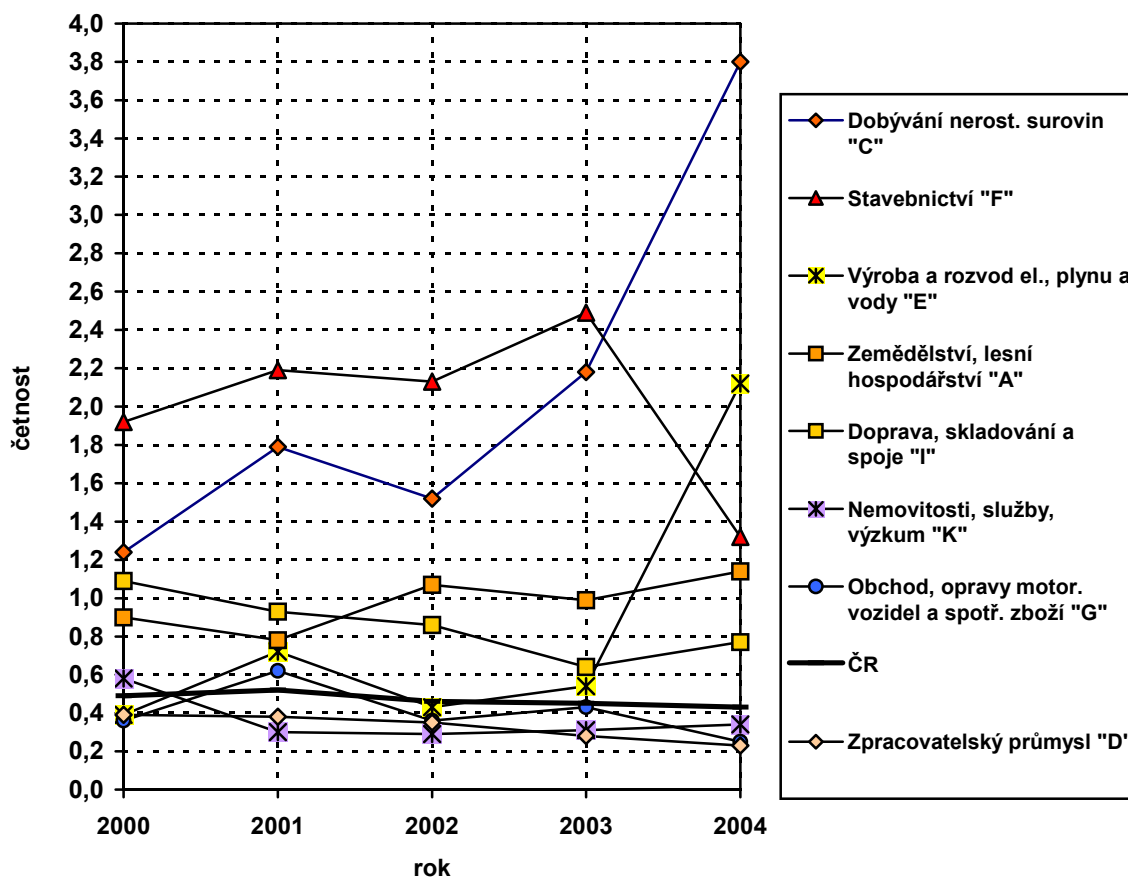
Z grafu č. 6.3.1 je patrné, že největší počet smrtelných pracovních úrazů vykazují odvětví: Stavebnictví (F), Zpracovatelský průmysl (D) a Doprava, skladování a spoje (I).

Graf č. 6.3.1 Smrtné pracovní úrazy v kategoriích OKEČ

V grafu 6.3.2 jsou patrná odvětví, která vykazují četnost smrtelných pracovních úrazů výrazně vyšší než činí republikový průměr. Jsou to: Dobývání nerostných surovin (C), Stavebnictví (F), Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody (E), Zemědělství, lesní hospodářství (A) a Doprava, skladování a spoje (I).

Graf č. 6.3.2 Četnost smrtelných pracovních úrazů na 10 000 pojištěnců v kategoriích OKEČ

Při posuzování pracovní úrazovosti v krajích ČR je nutné vycházet ze struktury OKEČ v každém jednotlivém kraji a vzít v úvahu podíl počtu pojištěnců v odvětvích vykazujících četnost nad průměrem ČR.

6.3.3 Porovnání pracovní úrazovosti se smrtelnou pracovní úrazovostí v odvětvích

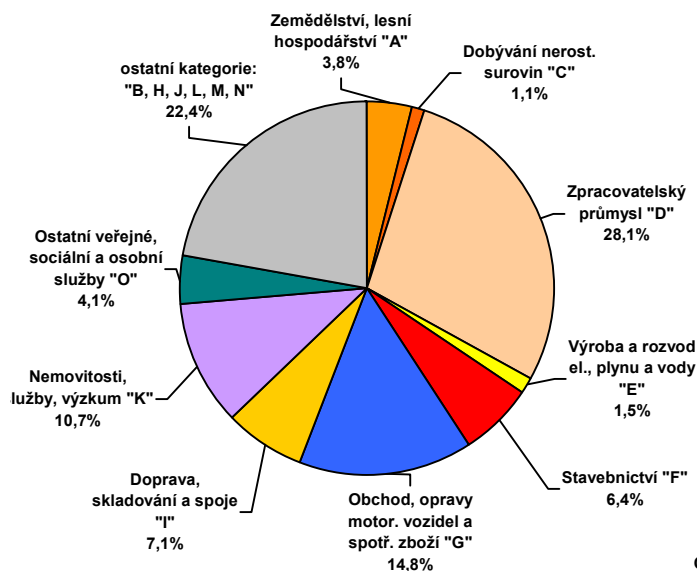
Na následující straně jsou znázorněny v grafech č. 6.3.3, 6.3.4 a 6.3 podíly počtů

- a) pojištěnců
- b) pracovních úrazů s pracovní neschopností
- c) smrtelných pracovních úrazů

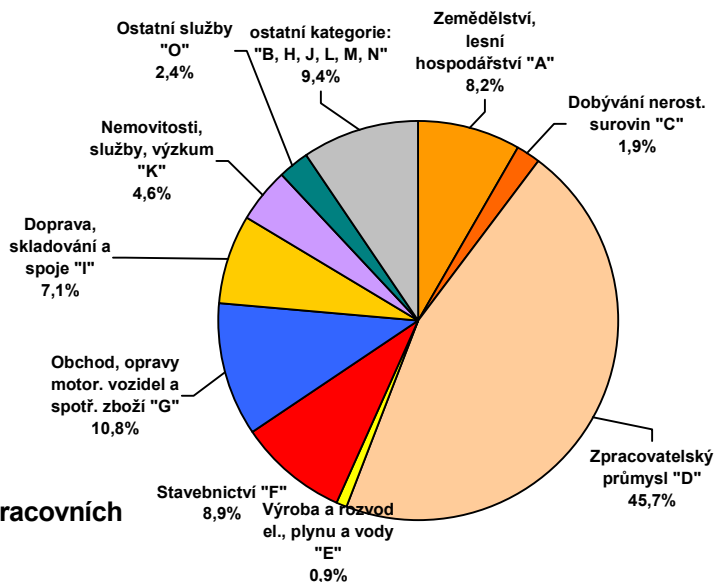
v jednotlivých odvětvích ČR. Vzájemným porovnáním podílů počtů pracovních úrazů s pracovní neschopností s podílem počtů pracovních úrazů smrtelných k podílu počtů pojištěnců v jednotlivých grafech u téhož odvětví zjistíme váhu smrtelné a celkové pracovní úrazovosti:

Podíl počtu pojištěnců a pracovních úrazů v kategoriích OKEČ v r. 2004:

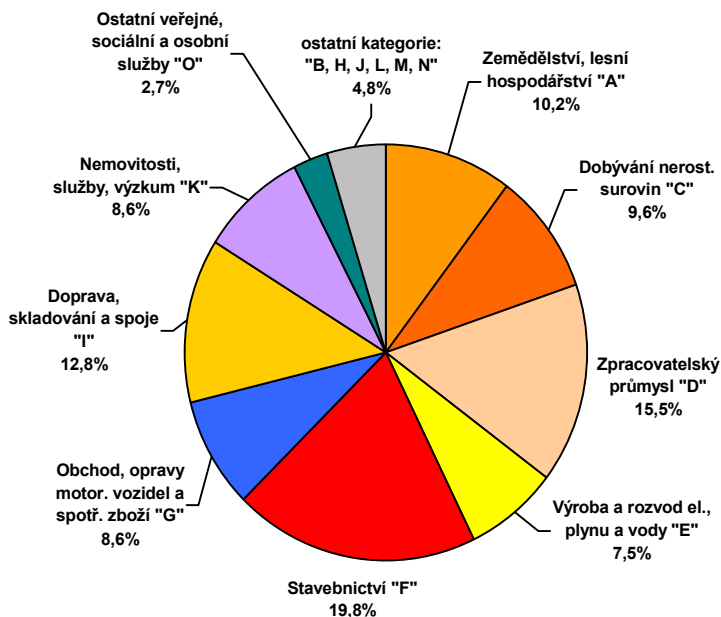
Graf č. 6.3.3 Podíl počtu pojištěnců v ČR v roce 2004 v kategoriích OKEČ

Graf č. 6.3.4 Podíl počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností v kategoriích OKEČ

Graf č. 6.3 Podíl počtu smrtelných pracovních úrazů v kategoriích OKEČ

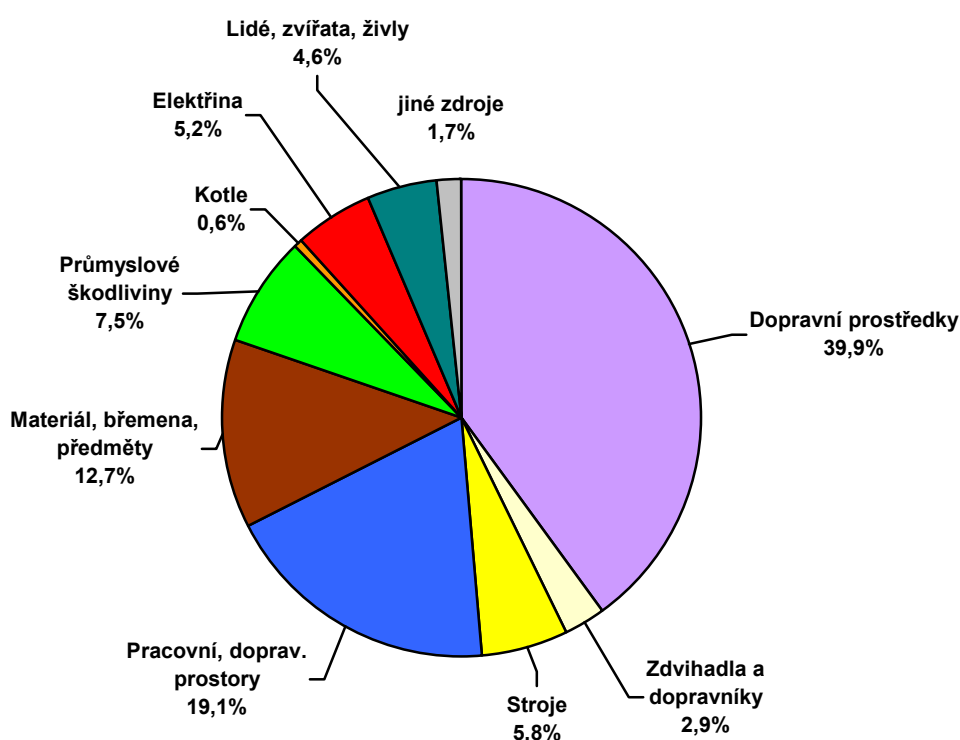
Z porovnání četností pracovních úrazů s pracovní neschopností a četností smrtelných pracovních úrazů v odvětvích s republikovým průměrem vyplývá, že:

- odvětví Dobývání nerostných surovin (C), Stavebnictví (F) a Zemědělství, lesní hospodářství (A), které vykazují **obě hodnoty vyšší** než republikový průměr,
- odvětví Doprava, skladování a spoje (I), vykazuje četnost smrtelných pracovních úrazů vyšší než republikový průměr a četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností vykazuje četnost zhruba **stejnou** jako je republikový průměr,
- odvětví Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody (E) vykazuje četnost smrtelných pracovních úrazů **vyšší** než republikový průměr a četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností vykazuje četnost **nižší** než je republikový průměr,
- odvětví Zpracovatelský průmysl (D) vykazuje četnost smrtelných pracovních úrazů **nižší** než republikový průměr a četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností **vyšší** než republikový průměr,
- ostatní odvětví vykazují obě hodnoty stejné nebo nižší než je republikový průměr.

6.4 Zdroje smrtelných pracovních úrazů

V grafu č. 6.4 je znázorněn podíl počtu smrtelných pracovních úrazů v základních skupinách zdrojů. Klasifikace zdrojů smrtelných pracovních úrazů byla provedena převážně inspektoráty bezpečnosti práce podle klasifikačního schéma obsaženého v příloze č. III. k bývalé vyhlášce ČÚBP a ČBÚ č. 274/1990 Sb. a zaznamenána v informačním systému ČÚBP. Týká se to 166 smrtelných pracovních úrazů, které podléhají statistickému zjišťování NemÚr a 7 smrtelných pracovních úrazů, které mu nepodléhají. Smrtelné pracovní úrazy podléhající doзору systému ČBÚ (21 případů) zde zohledněny nejsou (tabulka č. 6.4.1).

Graf č. 6.4 Podíl počtu smrtelných pracovních úrazů ve skupinách zdrojů v roce 2004

Z grafu č. 6.4 je patrné, jak byly skupiny zdrojů v roce 2004 zastoupeny. Porovnáním s grafem 5 (kap. 5), který znázorňuje pracovní úrazy s pracovní neschopností nad tři dny, zjistíme, že:

- Skupina **I. Dopravní prostředky** zaznamenala největší podíl smrtelných pracovních úrazů, a to 39,9 % avšak jen 5,1 % pracovních úrazů s pracovní neschopností nad tři dny,
- Skupina **IV. Pracovní, příp. cestovní dopravní prostory** zaznamenala 19,1 % smrtelných pracovních úrazů. Z hlediska pracovních úrazů s pracovní neschopností nad tři dny je tato skupina také na druhé příčce s 26,7 %.
- Skupina **V. Materiál, břemena, předměty** zaznamenala 12,7 % smrtelných pracovních úrazů, ale podíl pracovních úrazů s pracovní neschopností nad tři dny zaznamenala extrémní: 38 %.
- Skupina **VII. Průmyslové škodliviny, horké látky a předměty, oheň, výbušiny** zaznamenala 7,5 % smrtelných pracovních úrazů a jen 4,1 % pracovních úrazů s pracovní neschopností nad tři dny, což je ve vzájemné relaci.
- Skupina **III. Stroje** zaznamenala 5,8 % smrtelných pracovních úrazů a 9 % pracovních úrazů s pracovní neschopností nad tři dny, což je ve vzájemné relaci.

V těchto základních skupinách zdrojů úrazů byly nejčastějšími podskupinami následující zdroje (v % z celkového počtu smrtelných pracovních úrazů):

Ve skupině I. Dopravní prostředky:

- Motorové silniční dopravní prostředky: 35,3 %

Ve skupině III. Stroje

- Zvláštní stroje zemědělské..... 2,3 %

Ve skupině IV. Pracovní, příp. cestovní dopravní prostory jako zdroje pádů osob:

- Ostatní zvýšená pracoviště – pády osob z výše: 11,6 %

Ve skupině V. Materiál, břemena, předměty:

- Zemina, hornina, kámen kusový a sypký materiál – pád předmětů: 6,4 %

Ve skupině VII. Průmyslové škodliviny, horké látky, oheň a výbušiny

- Látky jedovaté - pevné, tekuté, jedovaté a nedýchatelné plyny: 4,0 %

Podíl počtu smrtelných pracovních úrazů v územní působnosti IBP podle základních skupin zdrojů v roce 2004 je pro informaci uvedeno v tabulce č. 6.4.2.

Poznámka: V roce 2004 bylo na území České republiky vyšetřeno orgány státního odborného dozoru 7 případů smrtelných pracovních úrazů, které utrpěli cizí státní příslušníci zaměstnaní v zahraničních podnicích. K těmto úrazům došlo vždy ve stavebnictví buď pádem osoby z lešení nebo ze stavby nebo do výkopu. Příčinou bylo nesprávné a nebezpečné jednání zraněného a/nebo porušení předpisů zaměstnavatelem. Ve dvou případech zranění pracovali pod vlivem alkoholu.

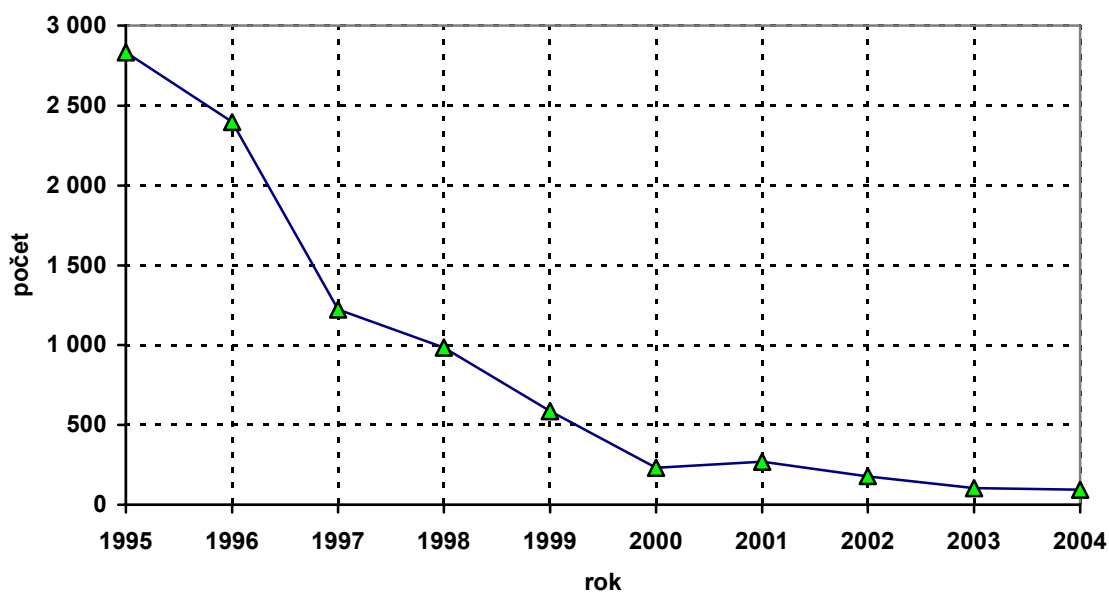
7 PRACOVNÍ ÚRAZOVOST MLADISTVÝCH

Z dat statistického zjišťování NemÚr vyplývá příznivý vývoj pracovní úrazovosti mladistvých (graf č. 7.1). V posledním desetiletém období klesal absolutní počet pracovních úrazů mladistvých zejména díky výraznému poklesu počtu těchto pojištěnců (tabulka 7.1). V roce 2004 bylo evidováno pouze 6 660 nemocensky pojištěných mladistvých. Od roku 1995 se tento počet z hodnoty 43 064 snížil více než šestinásobně.

Významný je však pokles četnosti pracovních úrazů na 100 mladistvých. Četnost úrazů klesla již v roce 2002 pod celorepublikový průměr a v roce 2004 činila 1,40 pracovních úrazů na 100 pojištěnců. Např. ještě v roce 1994 byl četnost pracovních úrazů mladistvých na hodnotě 6,61, přičemž celorepublikový průměr činil 2,19.

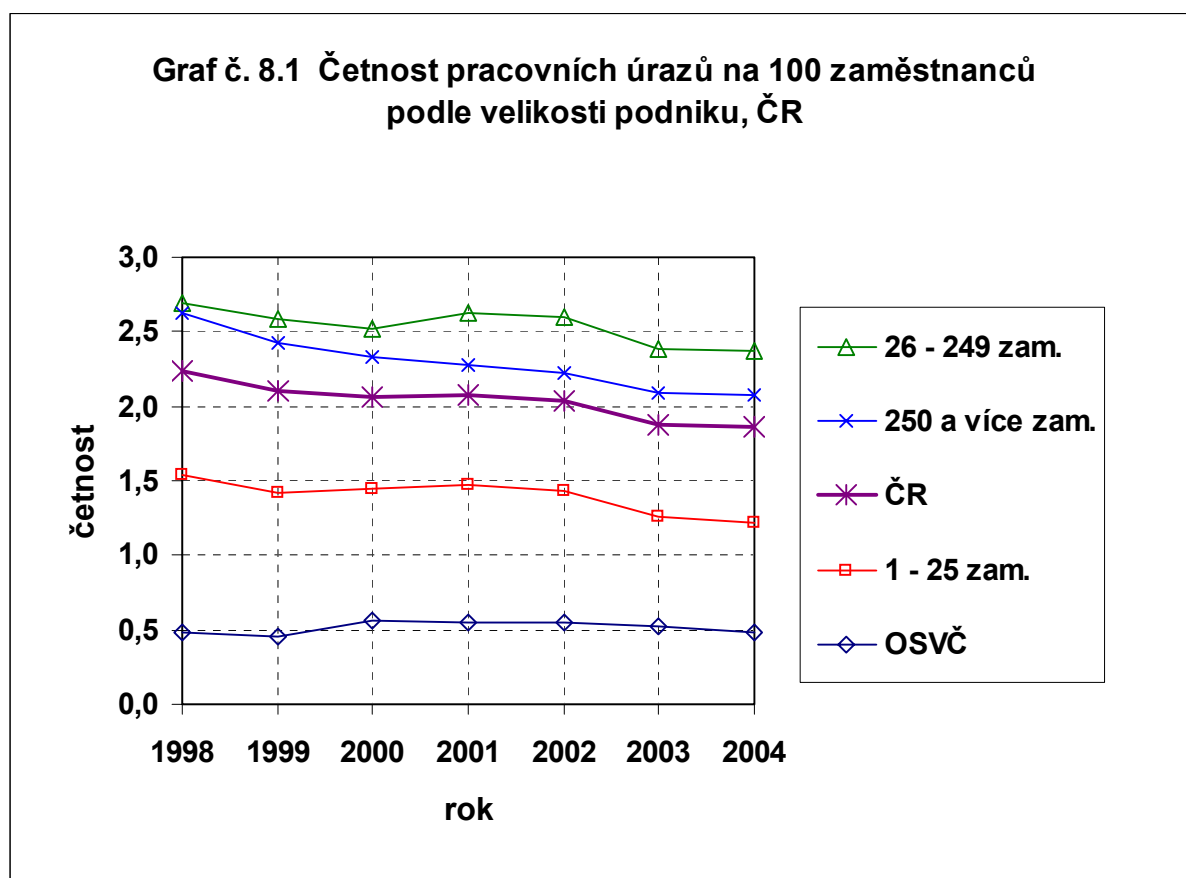
Smrtelné pracovní úrazy mladistvých jsou ojedinělé, poslední (jeden) případ byl zaznamenán v roce 1998.

Graf č. 7.1 Pracovní úrazy mladistvých

8 PRACOVNÍ ÚRAZOVOST PODLE VELIKOSTI PODNIKU

Graf č. 8.1 znázorňuje vývoj vykazované pracovní úrazovosti v závislosti na velikosti podniku. Velikost podniku je vyjádřena průměrným počtem nemocensky pojištěných zaměstnanců v příslušném roce. Zdrojem údajů pro stanovení ukazatelů pracovní úrazovosti je databáze zpracovaná z ročních statistických zjišťování NemÚr. Jako ukazatel úrazovosti je použita četnost nově hlášených případů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz na 100 nemocensky pojištěných. Do grafu jsou navíc vloženy průměrné hodnoty za Českou republiku a údaje za osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ), které byly v daném období nemocensky pojištěny. V roce 2004 se jednalo celkem o 263 274 OSVČ.

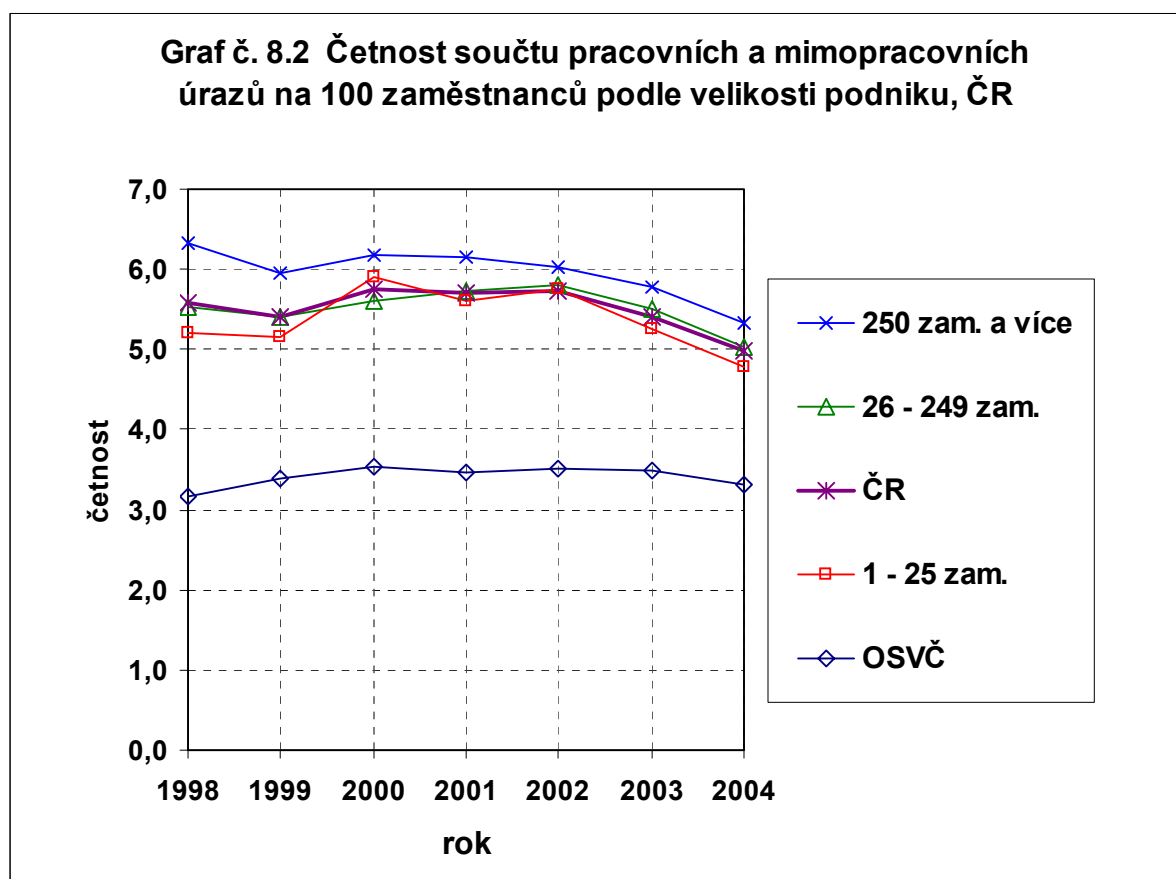

V roce 2004 bylo v malých podnicích s 1 až 25 zaměstnanci pojištěno 1,109 mil. zaměstnanců, ve středních podnicích s 26 až 249 zaměstnanci celkově 1,419 mil. zaměstnanců a ve velkých podnicích s 250 a více zaměstnanci bylo dle statistického zjišťování NemÚr pojištěno celkově 1,600 mil. zaměstnanců.

Vývoj četnosti pracovních úrazů ve všech uvedených kategoriích odpovídá vývoji tohoto ukazatele v České republice (viz též tab. č. 8.1). Očekávaným výsledkem je vyšší úrazovost ve středních podnicích s 26 až 249 zaměstnanci ve srovnání s velkými podniky, kde se předpokládá obecně vyšší úroveň řízení bezpečnosti práce.

Očekávaným, avšak ne zcela správným výsledkem je nízká vykazovaná četnost úrazů v malých podnicích s 1 až 25 zaměstnanci, kde se předpokládá zpravidla nižší úroveň zajištění bezpečnosti práce.

Možné vysvětlení nízké hodnoty četnosti pracovních úrazů v malých podnicích je možno najít pomocí mimopracovních úrazů (graf č. 8.2). S výjimkou OSVČ, vykazují všechny kategorie podniků podobnou výši souhrnné četnosti úrazů. Jistě platí, že podíl pracovních úrazů a mimopracovních úrazů závisí na vykonávané činnosti, kde se zaměstnanci nalézají zpravidla v jiné společenské pozici. Nelze však nalézt významné důvody, proč by měl v souhrnných údajích poměr počtu pracovních a mimopracovních úrazů záviset na počtu zaměstnanců v podniku.

Z předpokladu, že je tento poměr ve všech kategoriích podniků zhruba stejný vyplývá, že v malých podnicích dochází k vykazování pracovní neschopnosti vzniklé v důsledku úrazu při pracovní činnosti, jako pracovní neschopnosti, která vznikla jako důsledek mimopracovního úrazu.

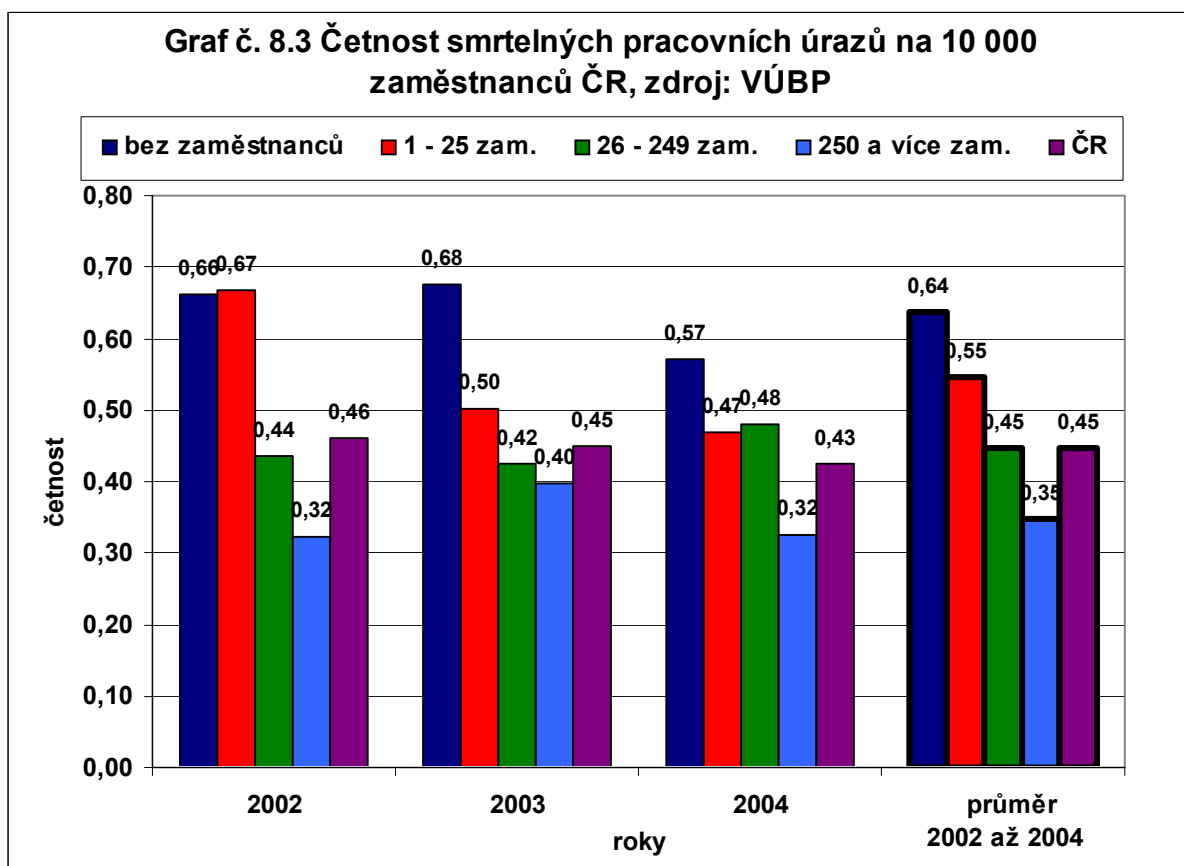
Podle převažujícího mínění spočívají důvody pro tuto praxi v malých podnicích zejména v předpokládané procedurální náročnosti při přiznání pracovního úrazu a z toho vyplývajících problémů, jak na straně zaměstnavatelů, tak zaměstnanců. K těmto důvodům se pojí další často neracionální důvody z finančních a časových ztrát, obavy ze ztráty zaměstnání nebo obavy z možných problémů ze strany orgánů dozoru nad bezpečností práce.

Pokud se týká OSVČ, je nepoměr vykazovaného počtu pracovních a mimopracovních úrazů vysvětlitelný nemožností docílit při pracovním úrazu nahrazení škody podle zákoníku práce.

Smrtné pracovní úrazy podle velikosti podniku

Závěry předchozí analýzy potvrzují rozbor smrtné pracovní úrazovosti v závislosti velikosti podniku. Potvrzuje se předpoklad, že frekvence smrtných úrazů závisí na velikosti podniku. S rostoucím počtem zaměstnanců klesá hodnota četnosti smrtných pracovních úrazů (graf 8.3).

Zde je nutno uvést, že zastoupení rizikových a méně rizikových odvětví v jednotlivých velikostních skupinách podniků je ve všech skupinách podobné, takže souhrnná nebezpečnost jednotlivých skupin je přibližně stejná. (Malé podniky s 1 až 25 zaměstnanci jsou z pohledu podílu rizikových odvětví celkově poněkud „bezpečnější“ než ostatní skupiny. Je to dáno relativně vysokým zastoupením odvětví z oblasti služeb a obchodu, které jsou zpravidla méně riziková.)

Třebaže větší podniky zaměstnávají větší podíl řídicích a administrativních pracovníků, kteří nepracují pod vysokým rizikem, je nižší četnost smrtných pracovních úrazů v těchto podnicích rovněž ovlivněna zpravidla vyšší úrovní zajištění BOZP. Nepřímo to potvrzuje i vyšší stupeň evidence pracovních úrazů v souladu s požadavky zákoníku práce, jak dokládají následující údaje stanovené pro roky 2002 až 2004.

ČR	počet pracovních úrazů s pracovní neschopností za roky 2002-2004 (PÚ)	počet smrtných pracovních úrazů za roky 2002-2004 (SPÚ)	poměr PÚ/SPÚ
OSVČ	4 670	53	88
1 -25	43 183	181	239
26 - 249	103 215	188	549
250 a více	104 530	170	615
ČR	255 598	592	432

9 PŘÍČINY PRACOVNÍCH ÚRAZŮ

Příčiny pracovních úrazů (kromě smrtelných)

Nejčastější příčinou úrazů uváděnou zaměstnavateli v záznamech o úrazech zaslaných IBP v roce 2004 je „Špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko“. Tato příčina je uváděna u 51 % případů. Na druhém místě za touto příčinou bývají označeny „Nedostatky osobních předpokladů k řádnému pracovnímu výkonu (chybějící tělesné předpoklady, smyslové nedostatky, nepříznivé osobní vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy) a riziko práce“ (36 %). Jako třetí nejčastější příčinou pracovních úrazů je označeno „Ohrožení zvířaty a přírodními živly“ (2,8 %).

Mezi další významné příčiny podle jejich podílu na všech příčinách náleží (tab.9.1):

- Ohrožení jinými osobami (odvedení pozornosti při práci, žerty, hádky a jiná nesprávná či nebezpečná jednání druhých osob) - 2,2 %,
- Vadný nebo nepříznivý stav zdroje úrazu (nikoli pracoviště) – 2,0 % a
- Používání nebezpečných postupů nebo způsobů práce vč. jednání bez oprávnění, proti zákazu, prodlévání v ohroženém prostoru – 2,0 %.

Ostatní příčiny se na celkovém počtu pracovních úrazů podílejí méně než 0,4 %. U 3,1 % pracovních úrazů nebyla příčina zjištěna.

Představu o příčinách pracovních úrazů s pracovní neschopností delší než 3 dny poskytují údaje ze vzorku dat zpracovaných podle metodiky Evropské statistiky o pracovních úrazech ESAW (European Statistics on Accident at Work). Údaj „Nežádoucí událost“ přináší informaci, k jaké došlo odchylce od normálního průběhu pracovní činnosti, jejímž důsledkem byl pracovní úraz (tab. 9.2 a 9.3). Tyto údaje jsou k dispozici ze zpracování za rok 2003, lze však předpokládat, že se zjištěné údaje v posledních po sobě jdoucích letech výrazně neliší. Významnější změny se mohou očekávat až v delším časovém rozmezí.

Nejčastější nežádoucí událostí byla zjištěna „Neovladatelnost - ztráta kontroly částečná nebo úplná: strojů, dopravních a manipulačních prostředků, ručního nářadí, předmětů, zvířat“ (36,4 %), přičemž se nejčastěji jednalo o ztrátu kontroly nad manipulovanými předměty (16,6 %) nebo nad ručním nářadím popř. jím opracovávaným materiálem (10,5 %).

Z podrobného členění nežádoucích událostí vyplývá, že dalšími velmi častými nežádoucími událostmi jsou uklouznutí nebo klopýtnutí (11,5 %), nekoordinovaný pohyb zraněného při pohybu těla bez fyzického zatížení (11,3 %) a špatné došlápnutí bez pádu (8,2 %).

Součet těchto nejčastějších podskupin nežádoucích událostí, při kterých byl úraz způsoben různými typy ztráty kontroly, uklouznutím, nekoordinovaným pohybem nebo špatným došlápnutím činí 84 % případů z celku. Za pozornost stojí, že nejčastěji uváděné příčiny úrazů: „Špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko“ a „Nedostatky osobních předpokladů...“ dle klasifikačního schéma příčin úrazů se podílí na vzniku úrazů v 87 % případů.

U zbylých nežádoucích událostí nebo příčin, cca 13 – 16 %, lze při podrobnějším zkoumání jak k úrazu došlo, mnohem konkrétněji vyhodnotit jaká ustanovení bezpečnostních předpisů byla porušena a **jaká organizační, technická nebo výchovná opatření by měl zaměstnavatel přijímat, popřípadě na co by se měly zaměřit kontroly bezpečnosti práce, aby bylo riziko odstraněno nebo minimalizováno u jeho zdroje.** Jsou to úrazy vzniklé např. elektrickým proudem, požáry, technickými závadami, únikem látek, nepoužíváním OOP, pádem z výšek, zdviháním břemen, apod. Jsou to úrazy, ke kterým došlo převážně v důsledku přímých neboli bezprostředních příčin.

Na druhé straně u prvně zmíněné skupiny pracovních úrazů, které tvoří převážnou většinu, je nutno hledat příčiny spíše v úrovni pracovního prostředí, pracovních podmínek, uspořádání pracovišť, v úrovni pracovní pohody nebo stresu, v organizaci práce a celkové úrovni řízení bezpečnosti práce. K těmto úrazům dochází zpravidla působením těchto nepřímých příčin, jejichž působení má pravděpodobnostní charakter. Většinou zde nelze rozpoznat přímý kauzální vztah mezi příčinami a důsledky. Z velkého podílu pracovních úrazů, které takto vznikají, vyplývá i význam kontroly a přijímání opatření směřujících do uvedených oblastí. Zejména také proto, že tyto nepřímé příčiny se podílejí na vzniku obou skupin úrazů, přičemž druhá, méně početná skupina úrazů, ke kterým dochází zpravidla v důsledku zřejmého porušení bezpečnostních předpisů, má také závažnější zdravotní, ekonomické a sociální důsledky.

Příčiny smrtelných pracovních úrazů

Podstatnější informace o příčinách pracovních úrazů přinášejí údaje o porušených předpisech, které byly v souvislosti s pracovním úrazem porušeny. Tyto informace poskytují data o smrtelných pracovních úrazech, které zpravidla vyplývají z nezávislého šetření pracovních úrazů prováděného IBP. Příčiny smrtelných pracovních úrazů způsobených dopravními nehodami šetří policie. Informace o příčinách těchto úrazů nejsou zpravidla k dispozici.

Porušené předpisy u smrtelných pracovních úrazů

Z celkového počtu 187 smrtelných pracovních úrazů nejsou porušené předpisy uvedeny u 59 případů dopravních nehod. V případech, kde je předpis znám, je nejčastěji porušován:

- zákon č. 65/1965 Sb. (zákoník práce) v 67 případech, tj. 36 %,
- vyhláška ČÚBP a ČBÚ č. 324/1990 Sb. v 7 případech, tj. 4 % a
- vyhlášky ČBÚ č. 22/1989 Sb. a 26/1989 Sb. v 5 případech, tj. 3 %.

Porušení zák. č. 65/1965 Sb. (zákoník práce) ze strany zaměstnance

Nejčastěji se jedná o § 135, odst. 4,

- písm. c) dodržovat právní a ostatní předpisy... 23 případů
- písm. d) dodržovat při práci stanovené pracovní postupy... 10 případů
- písm. e) nepožívat alkoholické nápoje... 7 případů
- ostatní odstavce: 5 případů.

Porušení zák. č. 65/1965 Sb. (zákoník práce) ze strany zaměstnavatele

Nejčastěji se jedná o § 133, odst. 1,

- písm. a) nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával práci, jejichž výkon by neodpovídal jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti. 3 případy
 - písm. c) zajistit, aby práce... vykonávali pouze zaměstnanci, kteří mají zdravotní průkaz, ... 1 případ
 - písm. e) zajistit zaměstnancům školení o předpisech BOZP... 5 případů
 - písm. f) zajistit zaměstnancům informace a pokyny o BOZP... 4 případy
- dále § 132 Základní ustanovení, odst. 1, 2, 4 písm. a) 10 případů
a § 132a Prevence rizik, odst. 1, 3, 4 7 případů
a § 134e Organizace práce a pracovní postupy, odst. 1, písm. b), c), e) 6 případů
a § 134a Výrobní a pracovní prostředky a zařízení, odst. 1, písm. a), c) 4 případy.